

UNIVERZA V LJUBLJANI

FAKULTETA ZA DRUŽBENE VEDE

Danči Maraž

ANALIZA MREŽNEGA DELOVANJA ASEF ORGANIZACIJE

Diplomsko delo

Ljubljana 2007

UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA DRUŽBENE VEDE

Danči Maraž

Mentor: Izr. prof. dr. Andrej A. Lukšič

ANALIZA MREŽNEGA DELOVANJA ASEF ORGANIZACIJE

Diplomsko delo

Ljubljana 2007

ANALIZA MREŽNEGA DELOVANJA ASEF ORGANIZACIJE

V diplomski nalogi sem se odločil predstaviti ASEF organizacijo in analizirati mrežno delovanje znotraj nje. ASEF organizacija, ki je bila ustanovljena leta 1997, danes združuje triinštirideset držav članic. Njen cilj je vzpostavljanje možnosti za poglobljeno medkulturno sodelovanje med Azijo in Evropo. Organizacija je nastala kot posledica spremenjenih političnih razmer v devetdesetih letih prejšnjega stoletja in spoznanja Evrope, da Azija postaja čedalje bolj pomemben subjekt v mednarodni skupnosti. Pobudnici za njen nastanek sta bili Francija in Singapur. ASEF deluje na izredno širokem geografskem področju in združuje veliko zelo različnih držav. Bistvene razlike med državami članicami ne izvirajo le iz velikosti posameznih držav, ampak predvsem iz dejstva, da so si države različne predvsem po sistemih delovanja. Zaradi omenjenih razlik je organizacija razvila sodelovanje med državami na podlagi neformalnih mrež. Pomembnost organizacij, ki delujejo na področju medkulturnega dialoga, se kaže predvsem v spoznavanju in zmanjševanju razlik, ki jih dojemajo prebivalci obeh celin. Kljub nekaterim začetnim težavam pri delovanju ima ASEF vse pogoje za aktivno delovanje v prihodnosti.

Ključne besede: medkulturni dialog, ASEF organizacija, mrežno delovanje.

ANALYSIS OF NETWORK ACTIVITIES OF ASEF ORGANIZATION

For my diploma I decided to present ASEF Organization and to make an analysis of network activities within ASEF Organization. The Organization was established in 1997 and there are forty-three member countries that are cooperating within ASEF. Its goal is to establish the territory for deepening the Intercultural dialogue between Asia and Europe. The Organization was established as a consequence of changed political circumstances in the nineties of the previous century and the recognition that Asia is becoming an important partner in the International community. The initiators of the Organization were France and Singapore. ASEF focuses its work on a very expanded geographical territory with a large number of member countries, which are very different not only by sizes, but also by systems of functioning. Because of the differences the Organization established cooperation between the member states on a basis of informal network cooperation. The need for Organizations, which are working on the field of Intercultural dialogue, is seen in knowing and reducing the differences between people of Asia and Europe. Despite the problems that the Organization was confronted with in the past, it has every chance to become successful in the future.

Key words: Intercultural dialogue, ASEF Organization, Network activities.

KAZALO

1. UVOD	6
2. MEDKULTURNI DIALOG (Azija – Evropska unija)	8
2.1 POGLED EVROPE (Evropske unije)	10
2.2 POGLED AZIJE	12
2.3 KULTURNA RAZNOLIKOST	13
2.4 MEDKULTURNE IZMENJAVE	16
3. NEPROFITNE ORGANIZACIJE	17
3.1 OPREDELITEV IN ZNAČILNOSTI	18
3.1.1 Poimenovanja neprofitnih organizacij	20
3.2 TIPI NEPROFITNIH ORGANIZACIJ	21
3.3 FUNDACIJE	21
3.4 NEPROFITNE ORGANIZACIJE V MEDNARODNEM OKOLJU	22
4. MREŽNO DELOVANJE ORGANIZACIJ	24
4.1 PRIHODNOST MREŽNIH OBLIK DELOVANJA	26
4.3 VLOGA MREŽ V MEDKULTURNEM SODELOVANJU	26
5. ŠTUDIJA PRIMERA Azijsko-evropski proces / Azijsko-evropska fundacija	29
5.1 AZIJSKO-EVROPSKI PROCES (Asia-Europe Meeting)	29
5.1.1 Stebri azijsko-evropskega procesa	30
5.2 AZIJSKO-EVROPSKA FUNDACIJA	31
5.2.1 Namen ustanovitve in področja delovanja	34
5.2.2 Organizacijska struktura in procesi odločanja	36
5.2.3 Sodelovanje v projektih Azijsko-evropske fundacije	37
5.3 REFORMA AZIJSKO-EVROPSKE FUNDACIJE	39
5.3.1 Nova finančna formula	40
5.4 ANALIZA DELOVANJA MREŽE IN SODELOVANJA SLOVENIJE V AZIJSKO-EVROPSKI FUNDACIJI	42
5.4.1 Ne/delovanje mreže	44
6. SKLEP	47
7. VIRI	49
8. PRILOGE	53

SEZNAM KRATIC

ALF – Anna Lindh Fundacija

ASEAN – Organizacija jugovzhodnih azijskih držav

ASEF – Azijsko-evropska fundacija

ASEM – Azijsko-evropski proces

EU – Evropska unija

OZN – Organizacija združenih narodov

UNESCO – Organizacija združenih narodov za izobraževanje, znanost in kulturo

1. UVOD

V diplomski nalogi sem se odločil analizirati delovanje ASEF organizacije, predvsem mrežno delovanje na primeru ASEF organizacije. Namen dela je analizirati delovanje ASEF organizacije in njeno mrežno delovanje. Poleg tega bom v nalogi poskusil odgovoriti na vprašanje, kako doseči boljše delovanje ASEF organizacije in bolj aktivno sodelovanje Slovenije v njej ter ali je mrežna oblika delovanja sploh smiselna za obravnavano organizacijo.

Obravnavana organizacija je bila ustanovljena leta 1997, njen namen pa je promocija medkulturnega dialoga med Azijo in Evropo. Za potrebe naloge sem se odločil izenačiti pojma Evropa in Evropska unija, dejansko pa ASEF skrbi za poglobljeno sodelovanje med Azijo in Evropsko unijo.

Vprašanje in pomen medkulturnega dialoga postajata v današnjem svetu vedno bolj pomembna. Še posebej zaradi dejstva, da postaja število medkulturnih stikov med prebivalci sveta čedalje pogostejše, hkrati pa se čedalje več ljudi odloča za življenje v tujini bodisi zaradi izobraževanja, kariere, potovanj itn. (Brislin 1968: 21). Za zagotavljanje globljih oblik sodelovanja na tem področju pa je potrebno poleg ustanovitve organizacije, ki naj bi tovrstno sodelovanje izvajala, zagotoviti tudi njeno učinkovito delovanje.

Učinkovitejše delovanje organizacij pa naj bi zagotavljalo mrežno delovanje le teh. Mrežna oblika delovanj naj bi pripomogla predvsem k hitrejšemu in bolj dinamičnemu delovanju, v nasprotju s tradicionalnimi, hierarhično urejenimi organizacijami (Hastings 1993: 12).

Struktura naloge

V drugem poglavju naloge sem se osredotočil na nekatere dejavnike, ki vplivajo na medkulturni dialog. Predstavil bom dejavnike, v katerih deluje ASEF organizacija. Seveda je dejavnikov, ki vplivajo na delovanje organizacije, na tako širokem obsegu več.

V nalogi bodo tako poskusil zajeti samo nekatere najpomembnejše dejavnike, kot so na primer globalizacija, izmenjava in kulturna raznolikost. V tretjem poglavju se bom posvetil opredelitvi delovanja neprofitnih organizacij, opredelil bom tipe neprofitnih organizacij in njihovo delovanje v mednarodnem okolju. V prvem in drugem poglavju se bom opiral na teoretična dela domačih in tujih avtorjev z omenjenih področij. Spričo dejstva, da obravnavana organizacija promovira medkulturno sodelovanje med Azijo in Evropo, sem poskusil predstaviti poglede tako azijskih kot evropskih avtorjev. V četrtem delu naloge se bom posvetil mrežnim oblikam delovanja organizacij. Najprej bom opredelil pojem mrežnih organizacij in nekatere bistvene značilnosti tovrstnega delovanja ter mrežne oblike delovanja na področju organizacij, ki delujejo v okviru medkulturnega sodelovanja.

Peti del naloge obsega natančno strukturo delovanja, odločanja in sodelovanja v ASEF. Zadnji del naloge bo obsegal analizo mrežnega delovanja v ASEF ter analizo sodelovanja Slovenije v tej organizaciji. V zaključku bom podal odgovore na raziskovalna vprašanja in poskusil podati nekaj zaključkov za prihodnje delovanje mreže v ASEF.

V teoretskem delu naloge sem se posluževal sekundarne analize tuje in domače strokovne literature. Pri predstavitvi delovanja organizacije in analizi delovanja sem se opiral na primarne dokumente in sekundarno analizo strokovnega gradiva s tega področja.

2. MEDKULTURNI DIALOG (Azija – Evropska unija)

V tem poglavju bom poskušal opredeliti dejavnike, ki vplivajo na stopnjo in intenziteto medkulturnega dialoga. Osredotočil se bom predvsem na sodelovanje med Azijo in Evropo. Najprej pa pogledjmo, kaj si sploh predstavljamo pod pojmom medkulturnega dialoga in kaj nam le-ta prinaša.

Termin medkulturno sodelovanje je bil osnovan v šestdesetih letih prejšnjega stoletja. Termin je takrat odpiral nekatera osnovna vprašanja. Na primer: ali so države resnično zainteresirane za odpiranje svojih meja? Poleg tega pa se je utrjevalo mnenje, da so kulture med seboj različne in da je treba razlike med kulturami spoznati (Katunarić 1994: 142).

Po mnenju Banusa (glej Banus 1995: 145) lahko dialog med kulturami vodi do odkrivanja raznovrstnosti in različnosti. V kolikor je dialog razumljen kot soobstoj v smislu učenja in poučevanja drug drugega, potem je jasno, da nekatere kulture bolj poudarjajo en aspekt, na primer humanost, kot druge kulture. Takim načinom dialoga morajo s svojimi dejanji slediti vlade, mednarodne institucije in posamezniki v okviru mrež. Slednje izhaja iz dejstva, da ni vsak medkulturni dialog sprejemljiv. Medkulturni dialog, ki je sprejemljiv za vse udeležene akterje, spodbuja dialog na podlagi strpnosti in medsebojnega bogatenja sodelujočih, med katerimi vlada enakost.

Danes in v prihodnosti se vedno več posameznikov in skupin sooča z razlikami med kulturami. Prihaja do vedno globljih stikov med njimi, predvsem na račun tistih, ki se šolajo ali ustvarjajo kariere v tujini. Prav s tem namenom so bili ustanovljeni programi, ki posameznika bolje pripravijo na življenje in delovanje v tujih državah. Brislin natančneje opredeli tri kriterije, ki služijo utrjevanju medkulturnega sodelovanja, in sicer:

- prilagoditev novemu okolju,
- dobri odnosi z gostitelji,
- uspešnost opravljanja nalog.

Za uspešno krepitev medkulturnih odnosov je potrebno upoštevati vse tri kriterije, saj se med seboj dopolnjujejo (Brislin 1986: 15).

V nadaljevanju poglavja bom predstavil nekatere vidike, ki so pomembni za opredelitev okolja, v katerem delujejo organizacije, ki skrbijo za promocijo medkulturnega dialoga. Glede na to, da je glavna tema naloge medkulturno sodelovanje med Azijo in Evropo, bom najprej opredelil pojem globalizacije in pojasnil nekatere učinke, s katerimi globalizacija vpliva na medkulturni dialog.

Proces globalizacije, ki je dobil zagon z odstranitvijo železne zaves in moderno komunikacijsko tehnologijo, se je pričel že v 15. stoletju z nastajanjem kolonij (Požarnik 1999: 32). Morda je najpomembnejša posledica kulturne globalizacije prav težnja k ustvarjanju homogene kulture. Z globalizacijo namreč nastaja enotna svetovna kultura. Po njeni zaslugi izginja kulturna pestrost sveta in propad tradicionalnih oblik življenja (SPD 2003).

Namen obravnave procesa globalizacije in njenih učinkov je dejansko pregledati razloge in posledice vsesplošnega mednarodnega povezovanja in sodelovanja, vključno z njegovimi negativnimi učinki, ki prinašajo nove stroške in tveganja (SPD 2003).

Kulturna globalizacija namreč pomeni prav nižanje pomena različnim vrednotnim pripadnostim in hkrati, v vseh segmentih, teži k čim bolj univerzalni družbi. Kulturna globalizacija zajema obe posameznikovi sferi, saj deluje tako v zasebnem kot v javnem življenju, tako pri naših primarnih kot pri sekundarnih opravilih.

Čeprav so znana dejstva, da negativne posledice globalizacije vse bolj padajo na pleča posameznih držav, se proces globalizacije nezadržno širi. Velekapital namreč s tem, ko slabša položaj posameznih držav, sebi širi poti naprej na jug in vzhod (Ule 2000: 44).

Globalizacija res prinaša tudi pozitivne spremembe, saj bo preprečila gospodarske, ekološke, geopolitične, etnične in druge konflikte. Vendar je potrebno poudariti, da hkrati

prinaša tudi veliko število nasprotij, odpira nove probleme in ustvarja nove grožnje. Zahteva med drugim redefinicijo nacionalne države in njene suverenosti in v zvezi s tem vpliva tudi na nacionalno identiteto (Slovenski politološki dnevi 2003).

Iz zgornjega zapisa je razvidno, da je ena od posledic globalizacije prav dezintegracija tradicionalnih kultur, za ohranjanje katerih si prizadeva medkulturni dialog. Morda je najbolj pozitivna posledica globalizacije prav v tem, da se je zavedamo. V ta namen je UNESCO na svoji 31. generalni konferenci leta 2001 sprejel Deklaracijo o varstvu kulturne raznolikosti¹.

Spričo hitre globalizacije sveta, ki ogroža narodne kulture po vsem svetu, sta k podpisu te konvencije kot prvi pristopili Japonska in Kitajska, ki sta med drugim tudi članici ASEF. Kultura v teh dveh družbah še bolj kot pri nas predstavlja pripadnost nacionalni identiteti. Prav to bi lahko razumeli kot pozitivno posledico globalizacije; sama je namreč spodbudila razprave na temo narodnih identitet in kultur, s tem pa se je začel proces sprejemanja zaščitnih konvencij, ki naj bi v prihodnje varovale multikulturnost in spodbujale medkulturno sodelovanje.

V nadaljevanju si pogledjmo temelje, na katerih je bilo, v okviru ASEM procesa, zastavljeno medkulturno sodelovanje med Azijo in Evropo.

2.1 POGLED EVROPE (EU)

V poznih osemdesetih letih prejšnjega stoletja so spremembe, ki so se dogajale v mednarodni skupnosti med Azijo in Evropo, pripeljale do začetka novih oblik sodelovanja. Nov začetek, je posledično sledil nekaterim konkretnim dogodkom v mednarodni skupnosti. Naj naštejemo zgolj nekaj dejavnikov: padec komunizma v vzhodni Evropi, proces poglobljanja evropske integracije in hiter gospodarski vzpon azijskih držav (Internet I).

¹Deklaracija o varstvu kulturne raznolikosti, sprejeta leta 2001 v Parizu. Vir: <http://unesdoc.unesco.org/images/0012/001271/127160m.pdf>.

Posledice sprememb pa so se začele kazati tudi pri vodilnih v Evropski komisiji. Spričo tega je Evropska komisija leta 1994 objavila novo strategijo sodelovanja z azijskimi državami. Strategija je odražala nov način sodelovanja med celinama (Internet II).

Nova azijska strategija je temeljila predvsem na konceptu spremenjenih ekonomskih razmer v svetu, ki so bile tudi posledica hitrega gospodarskega vzpona t. i. azijskih tigrov². Strategija prav tako opredeli stališče EU do hitro razvijajočih se azijskih držav. Vzpon Azije za EU predstavlja priložnosti za sodelovanje in ne grožnje. Glavno sporočilo strategije se je usmerilo v izvedbo ukrepov, ki bodo, v prvi vrsti, pripomogli k bolj intenzivnemu ekonomskemu sodelovanju (Internet II).

Pri prvih poskusih je seveda šlo zgolj za ekonomsko sodelovanje, vendar sta se kot bomo videli, kasneje sodelovanje in izmenjava uveljavila tudi na ostalih področjih. Tu predvsem mislim na medkulturno sodelovanje in izmenjavo.

Po drugi strani je EU v novi azijski strategiji prvič jasno priznavala pomembnost partnerstva z azijskimi državami (Internet II). Pred tem so bili evropsko-azijski odnosi izkoriščevalski, predvsem v času kolonializma, pa tudi kasneje, se je Azijo v Evropi obravnavalo z vlogo hlapca, mesto gospodarja je seveda pripadlo Evropi.

Spremembe v politiki do Azije so EU prinesle tako pozitivne kot negativne pridobitve. Med pozitivne zagotovo sodi bolj poglobljena oblika dialoga in s tem lažje predstavljanje in uveljavljanje skupnih interesov na širokem polju aktivnosti od ekonomskega sodelovanja do izmenjav glasbenikov. Ena od slabosti delovanja sedanjega partnerstva v okviru ASEM procesa predstavlja neinstitucionalizirana forma delovanja, ki predvsem za EU predstavlja enega glavnih minusov pri dosedanjem sodelovanju (Gibson 2004: 227).

² Azijski tigri: Indonezija, Južna Koreja, Hongkong, Malezija, Singapur, Tajski. Vir: <http://epf-se.uni-mb.si/sekt/ploj/jedro.htm>

S tem v zvezi EU zagovarja stališče, da bi bilo potrebno ASEM proces revidirati in ustvariti bolj institucionalizirano obliko sodelovanja. Eden od razlogov, da EU poziva k spremenjeni obliki delovanja procesa. Predstavlja dejstvo, da bo EU po ratifikaciji ustavne pogodbe dobila nove oblike pristojnosti na področju mednarodnih odnosov (Internet I).

2.2 POGLED AZIJE

Prav tako kot v Evropi smo tudi v Aziji priča procesom povezovanja in sodelovanja, čeprav gre, pri obeh celinah, za podoben proces so med njima velike razlike, ki med drugim izvirajo tudi iz različnih kulturnih tradicij.

V zadnjih dveh desetletjih so azijske države pokazale nepričakovano vitalnost in napredek na področju razvoja. Prav tako niso ostala prezrta dejstva, da azijske države veliko časa in sredstev namenjajo učinkovitemu izobraževanju. Azijske družbe so opisovali kot družbe brez drog in kriminala, pripisovali pa so jim tudi večjo vladno učinkovitost in bolje delujoči pravni ter socialni sistem (Young-Jin 2003: 569).

Kljub temu, da nam Young ponudi grob opis azijske družbe kot zelo napredne, se pojavlja precej akademikov, predvsem iz azijskega prostora, ki novo vizijo Azije vidijo v Evropi, natančneje v EU. Model, po katerem se je združevala Evropa, bi lahko postal tudi model za integracijo azijskih držav (Petchsiri 2004: 123).

Tudi v Aziji so se države začele združevati že med hladno vojno. Ena izmed organizacij, ki so nastale v tem obdobju, se imenuje ASEAN. ASEAN je hkrati tudi največja organizacija azijskih držav. Organizacija je bila ustanovljena z namenom poglobljenega ekonomskega sodelovanja med državami članicami³. Na tej točki je potrebno spomniti, da so prve oblike sodelovanja znotraj evropskih integracijskih procesov prav tako predvidevale ekonomsko sodelovanje (Petchsiri 2004: 125).

³ Države članice ASEAN: Brunej, Burma, Filipini, Kambodža, Indonezija, Laos, Malezija, Singapur, Tajska, Vietnam. Vir: <http://www.aseansec.org/4736.htm>.

V nasprotju z Evropo se je integracijski proces po mnenju Petchsirija začel kasneje in dejansko zelo zaostaja za modelom EU. Za primer lahko navedemo dejstvo, da se politični sistemi med državami članicami razlikujejo od komunističnega Vietnama pa do Tajske s sistemom ustavne monarhije s prostim trgom. ASEAN tudi ne deluje v okviru skupne zakonodaje, kot to velja za EU (Petchsiri 2004: 125).

Iz povedanega je razvidno, da je pobuda za sodelovanje med celinama prišla s strani EU. Poglejmo si še nekatere pasti in priložnosti, ki se Aziji ponujajo v okviru skupnega dialoga z EU. Poleg ekonomskega sodelovanja ima Azija v okviru sodelovanja z EU priložnost iz prve roke spoznati delovanje in proces ustanavljanja institucij EU. Omenjeno spoznanje ji omogoča, da določene procese združevanja prenesejo v svoje okolje in na podlagi tega razvijejo tudi sodelovanje na drugih področjih. Za primerjavo naj navedem, da je EU prvo pogodbo, v kateri so institucije EU pridobile podlago za delovanje na področjih kulture, sprejela leta 1992⁴.

Sodelovanje v okviru obravnavane organizacije poteka med dvema celinama, ki se med seboj v marsičem razlikujeta. Spričo tega bom v nadaljevanju opredelil glavne značilnosti pojma raznolikosti, ki predstavlja temelj pri obravnavi in razumevanju medkulturnih odnosov.

2.3 KULTURNA RAZNOLIKOST

Priznavanje in spoštovanje kulturne raznolikosti predstavlja temelj vsakega medkulturnega sodelovanja. Tega dejstva so se voditelji še posebej začeli zavedati na prelomu tisočletja. Potrebe po ohranjanju kulturne raznovrstnosti pa se je zavedla tudi OZN, ki je v ta namen novembra leta 2001 sprejela Deklaracijo o varovanju kulturne raznolikosti (Thanh 2004: 42).

⁴ Leta 1992 je bila v Maastrichtu podpisana pogodba o Evropski uniji. Vir: <http://eur-lex.europa.eu/en/treaties/dat/11992M/htm/11992M.html>.

Vsaka kultura zaznava in se srečuje z vrednotami in ideali drugih kultur. Pri tem se zaveda, da različni vrednostni ideali prej ali slej povzročijo konflikte med kulturami. Tudi najbolj strpne svetovne kulture ne priznavajo vseh dejavnikov, ki so pomembni za človeški obstoj. Še vedno pa velja, da se različne svetovne kulture med seboj dopolnjujejo in nadgrajujejo. S tem je človeštvu omogočeno širjenje obzorij ter novih zavedanj, ki jih prinašajo navade oziroma običaji tujih kultur. Vrednost tuje kulture je neodvisna od tega, ali nam kot posameznikom njene značilnosti ustrezajo. To pa ji daje pravo vrednost (Parekh 2000: 167).

Najprej je torej treba nedvoumno sprejeti mnogokulturnost sveta, v katerem živimo. Danes je pojem kulturne raznolikosti že osvojil pravo mesto v razumevanju medkulturnih odnosov. Nihče noče poenotene svetovne kulture; omenjeno poimenovanje pa se ni uveljavilo zgolj pri filozofih, pisateljih itd. Pomembno je, da se tega zavedajo tudi politiki in gospodarstveniki, ki krojijo trenutne svetovne razmere in v marsičem vplivajo tudi na področje, ki ga obravnavamo v tem poglavju (Banus 1996: 143).

Ko je postalo jasno, da mora kultura in delovanje na njenem področju ostati raznovrstno, se je uveljavilo prepričanje, da se posebnosti in bogastva posamezne kulture ne sme izolirati od vplivov ostalih kultur. Vsaka kultura sveta mora biti namreč pripravljena sprejeti značilnosti, vrednote, navade drugih kultur, s katerimi se srečuje med svojim obstojem. Tak način delovanja bo kulturam različnih civilizacij omogočil preživetje, hkrati jim bo ponudil nov način spoznavanja ostalih kultur in njihovih bogastev (Banus 1996: 145).

Kulturna raznolikost nas poleg opominjanja o obstoju in delovanju drugih kultur opozarja na lastno kulturo in nam ponuja možnost, da se v razlike zazremo globlje. Na ta način se odkrivajo podobnosti in razlike med posameznimi kulturami, hkrati pa je to tudi ena izmed oblik medkulturnega delovanja. S tem, ko se vzpostavi notranji dialog v posamezni kulturi, nam je omogočen prostor za lastno, neodvisno in morda tudi kritično presojo lastne oziroma tuje kulture (Parekh 2000: 165).

Ena glavnih posledic kulturne raznovrstnosti je v tem, da nam spoznavanje in poznavanje tujih kultur omogoča zaznavanje razlik med njimi, hkrati s tem pa se ustvarja okolje, v katerem različne kulture sodelujejo. Akterji z raznih področij si v takšnih okoljih izmenjujejo ideje, poglede itd. Prav ta okolja predstavljajo začetke prihodnjih medkulturnih mrež (Parekh 2000: 168).

Glede na obravnavane vsebine pričujočega dela se nam tu ponudi možnost krajše primerjave med prevladujočo azijsko in evropsko kulturo. Obenem se je potrebno zavedati, da znotraj obeh celin obstaja in živi veliko število različnih kultur.

Primerjava zahodne in vzhodne kulture poudarja dejstvo, da smo s svojo kulturo pogojeni bolj, kot si lahko predstavljamo, saj so celo osebna prepričanja in verovanja v veliki meri pogojena s kulturami, ki nas obkrožajo. V kolikor še naprej sledimo zgoraj navedenim mislim, opazimo, da sta se azijska in evropska kultura začeli razvijati na povsem nasprotnih polih. Young namreč zagovarja spoznanje, da se je zahodna civilizacija (Evropa) začela in razvijala ob in na morju, medtem ko se je vzhodna kultura začela in razvijala izključno na kopnem (Young-Jin 2003: 561–564).

Podpoglavje bi zaključil z zanimivim primerom kulturne raznovrstnosti oziroma različnosti. »V zahodni kulturi je navada najprej napisati ime, potem ulico, mesto in nazadnje državo. V vzhodni kulturi pa se začne z državo, nato se napiše mesto, ulica in nazadnje ime« (Young-Jin 2003: 562).

Kljub temu bistvo kulturne raznovrstnosti niso samo razlike med kulturami. Kulturno raznovrstnost izraža tudi spoznanje, da je potrebno kulture sveta dojemati kot pluralne enote (Suwansathit 2004: 44). V kolikor hočemo doseči boljšo stopnjo medkulturnega sodelovanja je nujno potrebno zagotoviti izmenjave med posameznimi enotami iz različnih kulturnih okolji.

2.4 MEDKULTURNE IZMENJAVE

Na področju medkulturnega sodelovanja so izmenjave nepogrešljive. Izmenjave torej predstavljajo temelj medkulturnega dialoga. Omogočajo spoznavanje drugih kultur, kar predstavlja možnost širjenja kulturnih vrednot, na ravni posameznika pa je mogoča asimilacija v različne kulture (Thanh 2004: 34).

Pri opredeljevanju izmenjav se je potrebno zavedati, da se oblike izmenjav med seboj zelo razlikujejo. Eno izmed teh oblik predstavlja tudi prehajanje državnih meja. Prav večja odprtost in prehodnost meja je precej povečala kvaliteto in kvantiteto vseh oblik izmenjav. Kljub temu večja prehodnost meja ter boljše transportne povezave ne predstavljajo glavnega razloga povečanja izmenjav. Glavni razlog za povečanje predstavlja ustanovitev mnogih javnih (vladnih) in zasebnih neprofitnih organizacij. Znotraj teh organizacij se izvaja množica programov, ki spodbujajo izmenjave posameznikov in skupin (Bennett 1995: 269).

Oblike izmenjav se med seboj razlikujejo. Angell, na primer (glej Bennett 1995: 270), deli izmenjave na tiste, ki imajo pozitivne učinke na medkulturno sodelovanje in tiste, ki na medkulturno sodelovanje ne vplivajo. Med izmenjave, ki na krepitev medkulturnega dialoga nimajo neposrednih učinkov, uvršča turistična potovanja. K oblikam pozitivnih izmenjav pa prišteva:

- študij v tujini;
- poučevanje oziroma raziskovanje v tujini;
- dolgoročne migracije v smislu trajne naselitve v tujini;
- obiskovanje sorodnikov oziroma prijateljev, ki živijo v tujini;
- delovanje posameznikov in skupin v tujini.

Glavna dejavnika, ki opredeljujeta uspešne oblike izmenjav, sta čas in intenzivnost delovanja v tujini (Bennett 1995: 270).

Izmenjave med pripadniki različnih kultur so za krepitev medkulturnega dialoga zelo pomembne, saj predstavljajo neposreden stik med pripadniki različnih kultur. Glavni dejavniki, ki vplivajo na uspešnost izmenjav in s tem sodelovanja, so: čas, vzorci obnašanja, materialne dobrine, vloga družine, jezik, religija, tekmovalnost, prilagodljivost, iskrenost, socializacija ter zmožnost vzpostavljanja trajnih odnosov (Brislin 1986: 12).

Popolnoma razumljivo je, da prihaja med procesom medkulturnih izmenjav do težav. Kljub temu pa večina tistih, ki so sodelovali v eni izmed oblik medkulturnega sodelovanja, ugotavlja, da so jih tovrstne izkušnje obogatile (Brislin 1986: 13).

V izogib težavam, do katerih prihaja med procesi medkulturnih izmenjav, se ustanavljajo organizacije, ki skrbijo za lažje sodelovanje in izmenjavo med skupinami in posamezniki iz različnih kulturnih okolij. Tovrstne organizacije so največkrat ustanovljene na temeljih neprofitnosti.

3. NEPROFITNE ORGANIZACIJE

Glede na dejstvo, da organizacija, ki jo obravnavam deluje kot neprofitna organizacija bom v naslednjem poglavju predstavil načine delovanja neprofitnih organizacij. Opredelil bom glavne značilnosti in predstavil tipe neprofitnih organizacij ter značilnosti neprofitnih organizacij, ki delujejo v mednarodnem okolju.

3.1 OPREDELITEV IN ZNAČILNOSTI

»Neprofitna organizacija je zasebna ali javna organizacija, katere temeljni cilji niso usmerjeni k ustvarjanju dobička, ampak k uresničevanju drugih, družbeno koristnih ciljev in v družbi zaželenih dejavnosti oziroma projektov« (Baletić 1995: 578).

Neprofitne organizacije se v literaturi pojavljajo pod različnimi nazivi: na primer tretji sektor, nevladne organizacije ali neprofitni sektor. Prav tako se različna poimenovanja neprofitnih organizacij razlikujejo glede na to, v kateri državi so ustanovljena. Na primer v ZDA za ta sektor uporabljajo ime neprofitni sektor, v državah v razvoju pa se največkrat uporablja poimenovanje nevladne organizacije (Bežovan 1995: 196).

Pojem neprofitnih organizacij pa se razlikuje tudi glede na to, pod kateri sektor ga posamezne države uvrščajo. Glede na značilnosti različnih sektorjev poznamo naslednja poimenovanja:

- neprofitni sektor je izraz, ki se najpogosteje uporablja v ZDA; tu se predvsem poudarja načelo neustvarjanja profita. V kolikor je pri delovanju do profita prišlo, ga je potrebno porabiti izključno za dejavnosti, s katerimi se organizacija ukvarja;
- neodvisni sektor, tu se predvsem poudarja neodvisnost od države, čeprav se organizacije neodvisnega sektorja v določenih primerih lahko financirajo tudi s pomočjo državnih sredstev;
- prostovoljni sektor poudarja prostovoljno delo znotraj organizacije, kljub temu pa večino dela še vedno opravi plačano in zaposleno osebje;
- nevladni sektor, kjer gre za neodvisnost delovanja brez vplivov vlade;
- tretji sektor poudarja, da poleg države in zasebnega profitnega sektorja obstaja tudi tretji sektor, ki je prvima dvema enakovreden

(Salamon in Anheier 1997: 12).

Pomen delovanja neprofitnih organizacij je v tem, da skrbijo za splošno družbene interese oziroma za splošno družbeno korist. Tako lahko neprofitne organizacije opredelimo kot organizacije, ki so si za temeljni cilj izbrale delovanje v javnem oziroma skupnem

interesu. V tem okviru ločimo javne in zasebne neprofitne organizacije, odvisno od načina ustanovitve organizacije. Ne glede na to pa je vsem, tako javnim kot zasebnim, skupno to, da delujejo v okviru zagotavljanja skupnih interesov. Javne neprofitne organizacije so tiste organizacije, ki so bile ustanovljene s strani države. Zasebne pa so tiste, ki so bile ustanovljene s strani fizičnih oziroma pravnih oseb (Kolarič, Črnak - Meglič, Vojnovič 2002: 12).

Za bolj nazorno ponazoritev naštejmo še nekatere razlike med profitnimi in neprofitnimi organizacijami:

- pri neprofitnih organizacijah je glavni cilj zagotavljanje, ustvarjanje pogojev za boljše življenje, medtem ko gre pri profitnih zgolj in samo za doseganje čim večjih dobičkov;
- za neprofitne organizacije so značilne kratkoročne strategije delovanja, medtem ko je za profitne organizacije značilno ravno obratno;
- pri porabi finančnih sredstev neprofitne organizacije težijo k porabi celotnega proračuna, saj le na ta način prihodnje leto dobijo več sredstev, profitne so bolj usmerjene k varčevanju;
- neprofitne organizacije se pogosto naslanjajo na pomoč prostovoljcev, čeprav se na tem področju lahko pojavijo težave, kot so plačila za prostovoljno delo in zanesljivost prostovoljcev, za javne neprofitne organizacije pa je značilna manjša odvisnost od prostovoljnega dela;
- za vodilni kader v neprofitnih organizacijah je značilna nižja usposobljenost za opravljanje poklica

(Tavčar v Bernhard 2006: 16).

V najbolj splošnem smislu pa velja, da razlikujemo med naslednjimi organizacijami:

- odprtimi, kjer ustanovitveni sporazum ponuja tudi možnost novih članic, in zaprtimi mednarodnimi organizacijami, pri katerih za članstvo veljajo posebni pogoji;
- univerzalnimi in potencialno univerzalnimi mednarodnimi organizacijami;

- stalnimi, pri katerih je cilj, da se ustvarijo trajne povezave med akterji, in začasnimi mednarodnimi organizacijami (Benčina in Simoniti 1994: 45).

3.1.1 Poimenovanja neprofitnih organizacij

Opredelitev pojma neprofitnih organizacij pokaže, da ostaja pri definiciji še veliko nejasnosti in razlik. Na podlagi mednarodnih primerjav je bilo ugotovljeno, da se definicije neprofitnega sektorja razlikujejo od države do države. Tako so v nekaterih državah v neprofitni sektor vključene tudi organizacije, katerih pod neprofitnim sektorjem drugih držav ne bi našli. Do določene mere bi bilo koncepte delovanja neprofitnih sektorjev v različnih državah potrebno natančneje definirati (Anheier in Salamon 1997: 15).

Podobno mnenje delita tudi Benčina in Simoniti (Benčina in Simoniti 1994: 37), ko pravita, da za poimenovanja, ki se uporabljajo za mednarodne organizacije regionalnega ali subregionalnega značaja, še vedno ni nekih trdnih meril, ne obstaja pa niti običajna jezikovna praksa poimenovanja. Jasno je, da poimenovanje mednarodnih organizacij otežuje med drugim zelo hiter razvoj tako vladnih kot nevladnih organizacij (Benčina in Simoniti 1994: 43).

Poleg naštetih kriterijev klasifikacije obstajajo tudi mnogi drugi. Cilj v tem poglavju je bil predstaviti značilnosti delovanja mednarodnih organizacij, predvsem v smislu klasifikacije mednarodne organizacije, ki jo bomo obravnavali kasneje. Kljub temu pa lahko že sedaj predstavim obravnavano mednarodno organizacijo ASEF kot pogojno odprto, medregionalno in stalno delujočo mednarodno organizacijo. Ker se v uradnem poimenovanju obravnavane neprofitne organizacije nahaja pojem fundacija, bom v spodnjem poglavju opredelil njene glavne značilnosti.

3.2 TIPI NEPROFITNIH ORGANIZACIJ

Glede na to, kdo je ustanovitelj določene neprofitne organizacije, razlikujemo med tistimi, katerih ustanovitelj je država in tistimi, katerih ustanovitelj je zasebnik (fizična ali pravna oseba). Ločimo torej med javnimi in zasebnimi neprofitnimi organizacijami. Poglejmo še, kateri tipi neprofitnih organizacij so značilni za javne neprofitne organizacije:

- društva oziroma združenja
- zavodi
- fundacije oziroma skladi
- socialna podjetja
- verske organizacije

(Kolarič, Črnak – Meglič, Vojnovič 2002: 26)

3.3 FUNDACIJE

V tem poglavju bom natančneje opredelil pojem fundacij.

Pojav in pomen ustanov v sodobnem svetu je vse večji. Ustanova, v Sloveniji pogovorno imenovana tudi fundacija, predstavlja poleg društva temeljni institut civilne družbe. Za delovanje so potrebni trije konstitutivni elementi. To so premoženje, namen in organizacija. Poleg tega pa je potrebna tudi volja za ustanovitev in delovanje v smislu namenjanja sredstev za izbrani namen (Trstenjak 2000: 26).

Premoženje je za neprofitne organizacije bistveni element delovanja. Jasno je, da brez finančnih sredstev organizacija ne more izvajati svojega namena. Pri namenu mora organizacija slediti splošni koristi in trajnemu delovanju. Trajnost namena namreč opredeljuje tudi trajnost obstoja ustanove. Poleg trajnih ustanov pa v mednarodni razsežnosti poznamo tudi ustanove, ki so ustanovljene za kratek čas in se usmerijo zgolj k doseganju cilja, zaradi katerega so bile ustanovljene. Organizacija je nujna predvsem na področju upravljanja s premoženjem. Organizacija najpogosteje nastopi v obliki uprave,

katere naloga je izpolnjevanje volje ustanovitelja. Pogosto pa imajo ustanove še druge organe, ki so s strani ustanovitelja določene v ustanovitvenem aktu (Trstenjak 2000: 27).

Fundacija, ki jo bomo obravnavali v tretjem poglavju, sodi v javno (vladno) sfero, saj je bila ustanovljena s strani držav članic ASEM procesa, ki omenjeno fundacijo tudi finančno podpirajo. Še prej pa si pogledjmo značilnosti delovanja neprofitnih organizacij v mednarodnem okolju.

3.4 NEPROFITNE ORGANIZACIJE V MEDNARODNEM OKOLJU

Za neprofitne organizacije, ki delujejo v mednarodnem okolju, je značilno, da poleg domačih akterjev vključujejo tudi akterje iz drugih držav. Poleg tega je tu potrebno izpostaviti odnose med državama oziroma državami, med katerimi poteka sodelovanje. Neprofitne organizacije, ki delujejo v mednarodnem okolju, so torej odvisne od splošnih odnosov med državami. Naštel bom nekaj dejavnosti, ki potekajo med neprofitnimi organizacijami v mednarodnem okolju:

- pomoč pri razvoju in tehnični pomoči;
- humanitarno sodelovanje in medicinska pomoč;
- izmenjave na področju kulture, znanosti in izobraževanja;
- izmenjava pogledov in stališč o mednarodnih odnosih, na primer v obliki konferenc in okroglih miz;
- sodelovanje pri ohranjanju mednarodnega miru, še posebej dejavne na tem področju so mirovniške organizacije;
- razvijanje sodelovanja na področju spodbujanja medverskega dialoga;
- sodelovanje na ekonomskem področju

(Connors 1989: 12).

Mednarodno klasifikacijo neprofitnih organizacij nam ponudita tudi Anheier in Salamon. Avtorja sta glede na dejavnosti delovanje neprofitnih organizacij razdelila v enajst skupin, in sicer:

- kultura in rekreacija
- izobraževanje in raziskave

- zdravstvene storitve
- humanitarne intervencije
- socialne storitve
- okolje
- razvoj
- pravo in politika
- človekoljubne dejavnosti
- mednarodne dejavnosti
- religija
- podjetništvo

(Salamon in Anheier 1997: 81–90).

V primeru ASEF gre torej za javno neprofitno organizacijo. Za tak tip neprofitnih organizacij je značilno, da država prispeva večino finančnih sredstev za delovanje. Izvajanje aktivnosti pa je preko organizacije podeljeno nevladnemu sektorju. Država s tem, ko prispeva finančna sredstva, dobi tudi možnost odločanja. Na eni strani poznamo neprofitne organizacije, ki delujejo zgolj kot agent države, to pomeni, da so zgolj izvrševalci in sami ne določajo strategije delovanja oziroma nanjo nimajo vpliva. Ta oblika je v praksi precej bolj pogosta. Na drugi strani pa obstajajo neprofitne organizacije, ki same oblikujejo svoje strategije delovanja (Gidron, Kramer, Salamon 1992: 18–19).

Za čimbolj uspešno delovanje, velikih in kompleksnih organizacij, se je kot uspešna oblika delovanja uveljavila oblika mrežnega delovanja. Mrežno delovanje omogoča precej bolj dinamične procese tako znotraj organizacije, kot tudi pri njenem delovanju z zunanjim okoljem. Poglavitne prednosti in slabosti mrežnih oblik delovanja bom predstavil v naslednjem poglavju.

4. MREŽNO DELOVANJE ORGANIZACIJ

Pri analizi mrežnega delovanja se bom osredotočil predvsem na vidike, ki so pomembni za delovanje mreže ASEF organizacije.

Pri uporabi fraze mrežna organizacija prihaja do različnih interpretacij njenega pomena. Nekateri zgoraj omenjeno frazo mrežne organizacije uporabljajo brez opredelitve njenega dejanskega pomena. Spet drugi mrežne oblike delovanja opisujejo kot družbeni proces povezovanja posameznikov in skupin z namenom, da se doseže določen cilj (Hastings 1993: 13).

Rojstvo mrežnih oblik delovanja organizacij so spodbudili dejavniki, na katere tradicionalne oblike delovanja niso bile sposobne odgovoriti. Poznamo številne simptome tradicionalnih organizacij, ki onemogočajo prilagajanja, odločitve se sprejemajo počasi, proces vertikalne komunikacije je neučinkovit. Prihaja pa tudi do pomanjkanja komunikacije med sektorji. Delovanje v tradicionalnih organizacijah je usmerjeno k temu, da se ustvarja pokorno delovno silo, kjer ustvarjanje novih pobud ni zaželeno (Hastings 1993: 3–4).

Tradicionalne organizacije so preveč birokratske in prepočasne, da bi preživele. Za uspešno delovanje organizacije je potrebno preiti iz hierarhičnega sistema delovanja na mrežno delovanje. Ena od glavnih značilnosti mrežnega delovanja je vsekakor padec zidu, ki ločuje akterje v sorodnih sektorjih. Vzpostavitev možnosti navezovanja stikov in povezav, kar je odločilno pri vzpostavljanju mrež, je s tem postala mogoča (Baker 1994: 34).

Mrežne organizacije stremijo k vzpostavljanju okolja, kjer informacije in odločitve ne prihajajo z vrha. Poleg tega je za mrežne organizacije značilno sodelovanje in delitev odločanja. Temelj mrežnega delovanja organizacije na ta način predstavlja množica med seboj povezanih akterjev, zaupanje in samozavest. V praksi takšna oblika delovanja predstavlja ne le eno, temveč več avtoritet, med katere se porazdeli odločanje in katere se

med seboj prekrivajo. Na ta način se vzpostavi sistem, v katerem ne odloča zgolj ena avtoriteta. Tradicionalni organizacijski avtoriteti se tu pridruži še najmanj ena, ki skrbi za sodelovanje med sektorji znotraj organizacije (Rus 2003: 22).

Mrežno delovanje je v tem smislu poizkus, da se poleg že obstoječe, tradicionalne organizacijske birokracije, razvije tudi bolj fleksibilna organizacijska struktura. Namen mrežnega delovanja namreč ni v tem, da bi se organizacija odrekla tradicionalnim vzvodom nadzora, ampak poskuša kljub tem vzvodom vzpostaviti fleksibilnejše in bolj življenjsko delovanje. Potrebno pa je ločevati med manjšimi in večjimi organizacijami. Predvsem pri manjših organizacijah so bistvena neposredna poznanstva znotraj mreže. Omenjena poznanstva omogočajo, da neformalne zveze vzpostavijo zadostno mero normativnega nadzora, ki lahko nadomesti formalne oblike nadzora.

Za večje organizacije, med katere sodi tudi ASEF, ki delujejo na principu mrež, pa opazimo, da se tovrstne organizacije ne poskusijo preobraziti v splošne mrežne organizacije. Namesto tega poskušajo ustvariti prostor za delovanje neformalnih mrež in s tem vzpostaviti sistem, v katerem lahko organizacija izkorišča kreativnost in dinamičnost, ki jo proizvajajo neformalne mreže. Neformalne mreže torej v tej obliki nastopajo kot pomemben vir idej in zamisli, ki jih organizacija potrebuje za svoj razvoj (Rus 2003: 24-25).

Za organizacije, ki delujejo na neformalno vzpostavljenih mrežah, je značilna močna hierarhična struktura z jasno določeno odgovornostjo in jasnimi pravili odločanja. Po mnenju Rusa (glej Rus 2003: 25) je tovrstne mrežne organizacije prav zaradi neformalnosti delovanja mrež težko analizirati drugače kot s študijami posameznih primerov. Med te organizacije sodi tudi organizacija, ki jo bom natančneje analiziral v nadaljevanju.

Vzpostavljanje in vodenje mrež danes predstavlja ključ do uspeha pri delovanju sleherne organizacije. Za čim boljše delovanje mrež je ključno, da so le-te zastavljene čim širše. Pri delovanju mreže je potrebno ločiti nekatere različne vidike delovanja; delimo jih na

mreže, ki delujejo znotraj organizacij in mreže, ki delujejo navzven oziroma med organizacijami. Ločimo jih tudi po njihovi namembnosti. Tu so mreže lahko ustanovljene z namenom povezovati informacijsko tehnologijo (t. i. Hard networks) ali pa z namenom povezovati ljudi in skupine (t. i. Soft networking) (Hastings 1993: 14).

Za primer organizacije, ki jo bom obravnaval v nadaljevanju, je značilno, da je svojo mrežno dejavnost usmerila navzven z namenom povezovanja skupin in posameznikov znotraj držav članic ASEF.

4.1 PRIHODNOST MREŽNIH OBLIK DELOVANJA

Glavni cilj delovanja mrežnih organizacij, doseganje čim širše integracije akterjev z rahljanjem tradicionalnih struktur delovanja organizacij ostaja po mnenju Rusa (glej Rus 2003: 42) v veliki meri neizpolnjen. Čeprav bo odgovor na to vprašanje težko najti, se bo iskanje omenjenega načina delovanja nadaljevalo tudi v prihodnosti. Preprosto opuščanje elementov tradicionalnih, rigidnih organizacij namreč povzroča velike težave pri vsakdanjem delovanju organizacij.

Ena izmed rešitev, kako doseči čim boljše delovanje mrežnih organizacij, se ne skriva v opuščanju tradicionalnih elementov delovanja, temveč v iskanju ravnotežja med birokratizacijo tradicionalnih organizacij in spontanostjo mrežnih oblik delovanja. Rešitve brez upoštevanja obeh v prejšnjem stavku naštetih dejavnikov ni mogoče najti (Rus 2003: 43).

4.3 VLOGA MREŽ V MEDKULTURNEM SODELOVANJU

Na širokem polju medkulturnega sodelovanja je danes praktično nemogoče delovati in preživeti brez ustvarjanja trdnih mrež oziroma stikov z akterji. Polje termina je zelo široko, prav zaradi tega je na tem polju mnogo akterjev. Ustvarjanje tovrstnih stikov in poznanstev je nujno potrebno, v kolikor želimo, da bo sodelovanje izpolnilo pričakovanja. Pri navezovanju stikov prihaja do ustvarjanja mrež posameznikov in skupin

na različnih področjih znotraj medkulturnega dialoga. Akterjem mrež, ki delujejo v okviru medkulturnega dialoga, je skupno dejstvo, zavedanja pomena promocije medkulturnega dialoga (Giovinazzo 1996: 231).

Mreže v organizacijah oziroma med organizacijami so sredstvo za doseganje bolj učinkovitega sodelovanja na medkulturnem področju. Z neprestanim pretokom informacij med mrežnimi akterji mreže stimulirajo dialog in predstavljajo temelj pri vzpostavljanju pogojev, ki omogočajo participacijo pri projektih. Mreže poleg pretoka informacij omogočajo pretok idej in zamisli, kar omogoča globlja povezovanja zainteresiranih akterjev znotraj mrež. Ob vsem naštetem lahko vidimo, da mreže s svojim delovanjem v veliki meri prispevajo k nadgradnji procesov povezovanja in sodelovanja (Giovinazzo 1996: 232).

Mrežna oblika delovanja predstavlja neposredno priložnost za izmenjavo idej. Organizacije, kulturne institucije in posamezniki iz različnih kultur imajo veliko skupnih točk in delujejo na velikem številu področij, ki so med seboj komplementarna. Prav na tej točki mreže omogočajo svoj prispevek k boljšemu sodelovanju in s tem doseganju boljših rezultatov sodelujočih. Mrežne aktivnosti se odvijajo tako na nacionalnem, regionalnem kot tudi na globalnem področju (Gibson 1996: 246).

Na nacionalni ravni mreže stremijo k:

- koordinator mreže in mreža sama naj bi na nacionalni ravni skrbela za promocijo organizacije in s tem promocijo medkulturnega dialoga;
- mreža spodbuja in pomaga organizaciji pri doseganju ciljev na nacionalni ravni;
- članice in člani mreže so povabljeni k dajanju pobud in idej

(MZZ 2006).

Po opredelitvi ključnih pojmov, ki vplivajo na medkulturno sodelovanje v sedanjosti ter, teoretski opredelitvi neprofitnih organizacij in mrežnih organizacij bom v nadaljevanju predstavil neprofitno organizacijo, katere poslanstvo je krepitev medkulturnega sodelovanja.

Namen teoretske analize v prvem delu naloge je bil prikazati dejavnike, ki vplivajo na medkulturno sodelovanje med Azijo in Evropo. V drugem delu bom predstavil in analiziral delovanje ASEF organizacije, ki skrbi za promocijo medkulturnega dialoga med Azijo in Evropo ter, na podlagi primarnih virov analiziral mrežno delovanje v ASEF.

5. ŠTUDIJA PRIMERA ASEM/ASEF

5.1 AZIJSKO-EVROPSKI PROCES (Asia-Europe Meeting)

ASEM proces je nastal kot potreba po krepitvi odnosov med Azijo in Evropo (EU). Spoznanje, da vezi med Azijo in Evropo niso izkoriščene, je privedlo do tega, da sta Singapur in Francija leta 1994 predlagala organiziranje srečanja med državami članicami EU in azijskimi državami. Prvo srečanje (meeting), na katerem bi preučili, kako zgraditi nov partnerski odnos med regijama, je bilo organizirano prvega in drugega marca 1996 v Bangkoku. Vse od takrat se voditelji držav članic ASEM srečujejo enkrat na dve leti na vrhunskih zasedanjih; izmenjaje srečanja gostijo azijske in evropske države članice (Internet I).

ASEM srečanje je vse od svojih začetkov ostalo neuradne narave in temelji na razvoju dialoga in sodelovanja med državami članicami. Od samega začetka združuje petindvajset držav članic, petnajst držav Evropske unije ter deset azijskih držav. Na 5. vrhu ASEM 2004 v Hanoju se je ASEM pridružilo še 13 držav članic, tri azijske ter deset novih članic EU, med njimi tudi Slovenija. Zadnja širitev ASEM procesa se je zgodila s prvim januarjem 2007, ko so članice ASEM procesa postale še Bolgarija, Indija, Pakistan, Romunija in ASEAN Sekretariat. Trenutno ASEM proces združuje 43 držav članic⁵ (Internet I).

Državam članicam, ki sodelujejo znotraj procesa, ASEM omogoča dinamičen dialog, v katerem so sodelujoče države enakopravne partnerice. Aktivnosti v ASEM procesu se glede na vsebino delijo na tri stebre: politični, ekonomski in družbeno kulturni steber (Internet I).

⁵ Države članice ASEM/ASEF: Avstrija, Belgija, Bolgarija, Brunej, Burma, Ciper, Češka, Danska, Estonija, Filipini, Finska, Francija, Grčija, Kambodža, Kitajska, Laos, Latvija, Litva, Luksemburg, Slovaška, Slovenija, Indija, Indonezija, Irska, Italija, Japonska, Južna Koreja, Madžarska, Malezija, Malta, Mongolija, Nemčija, Nizozemska, Pakistan, Poljska, Portugalska, Romunija, Singapur, Španija, Švedska, Tajski, Velika Britanija, Vietnam ter Evropska komisija in ASEAN Sekretariat. Vir: <http://www.aseminfoboard.org/Partners/>.

5.1.1 Stebri azijsko-evropskega procesa

- Politični steber sodelujočim državam nudi možnost izmenjave različnih stališč in pogledov pri urejanju aktualnih političnih tematik tako na regionalni ravni med azijskimi in evropskimi državami kot na globalni ravni. Takšen način sodelovanja predstavlja temelj za nadaljnje sodelovanje pri odprtih vprašanjih med regijama. Nekako v tem okviru lahko pričakujemo, da so glavne teme pogovor voditeljev držav članic internacionalni in regionalni razvoj, podpiranje multilateralnega dialoga med Evropo in Azijo in sodelovanje na področju varnosti in boja proti terorizmu. Velik pomen pri delovanju v okviru političnega stebra je namenjen področju neširjenja jedrskega orožja in orožja za množično uničevanje. Pozitivni učinki dialoga se odražajo tudi na področjih izmenjav med mladimi parlamentarci in pri varovanju okolja (Internet I).
- Delovanje znotraj ekonomskega stebra naj bi zagotavljalo bolj poglobljeno sodelovanje med državami članicami ASEM. Skozi proces naj bi se sodelovanje med celinama še razširilo in poglobilo, pri čemer je potrebno poudariti, da bo v prihodnje povezave vključen tudi privatni sektor obeh celin. Omenjene cilje poskušajo države doseči s promocijo ekonomskega multilateralnega sodelovanja, spodbujanjem tujih naložb ter možnostjo obvladovanja ekonomskih kriz (Internet I).
- Tretji steber ASEM procesa združuje kulturno, intelektualno in družbeno sodelovanje med Azijo in Evropo. Voditelji so se za ustanovitev tretjega stebra odločili, ker naj bi s tem zagotovili porazdelitev sodelovanja tudi med prebivalci in ustvarjalci z obeh celin. Zagotavljanje sodelovanja med prebivalci in kulturnimi ustanovami z obeh celin je botrovalo nastanku ASEF. Sodelovanje na področju tretjega stebra je bilo do konca prejšnjega stoletja precej zapostavljeno v primerjavi s pozornostjo, namenjeno sodelovanjem v okviru ostalih dveh stebrov. S tem je bilo zapostavljeno tudi sodelovanje v okviru ASEF (Internet I).

5.2 AZIJSKO-EVROPSKA FUNDACIJA (ASEF)

Fundacija je bila ustanovljena kot neprofitna organizacija, ki naj bi skrbela za promocijo medkulturnega sodelovanja med Azijo in Evropo. Odločitev za njeno ustanovitev so sprejeli voditelji držav članic ASEM procesa na prvem vrhunskem srečanju leta 1996 v Bangkoku (Internet III).

Voditelji so se strinjali tudi glede načina financiranja delovanja ASEF, vse države članice so se namreč prostovoljno dogovorile, da bodo na račun ASEF nakazale potrebna finančna sredstva za začetek izvajanja aktivnosti. Fundacija si prizadeva za:

- promocijo boljšega medsebojnega razumevanja med Azijo in Evropo na podlagi kulturnih, intelektualnih in človeških (People to People) izmenjav;
- ustvarjanje novih oblik izmenjav in nadgradnjo že obstoječih oblik izmenjav;
- pomoč, predvsem finančno in organizacijsko, pri izvajanju posameznih projektov sodelovanja (BOG 2004).

Pri doseganju ciljev Fundacija do določene mere sama razvija aktivnosti na področju kulturnega sodelovanja, hkrati pa sodeluje z institucijami in posamezniki z obeh celin. V nadaljevanju bom podrobneje predstavil področja delovanja in organiziranost ASEF. Sodelovanje oziroma izmenjave v okviru ASEF potekajo v treh ločenih, vendar med seboj povezanih sektorjih.

INTELEKTUALNE IZMENJAVE

Na tem področju si ASEF prizadeva ustvariti ugodne razmere za vzpostavitev dolgoročne strategije komuniciranja med akademiki, predstavniki vlad držav članic, privatnim sektorjem in civilno družbo. Pogovori med omenjenimi akterji potekajo v obliki konferenc in okroglih miz, dotikajo pa se aktualnih političnih in družbenih tem s področja mednarodnih odnosov, vlaganja v znanost in tehnologijo ter dialoga med kulturami in civilizacijami. Vedno več pozornosti pa je deležno vprašanje varovanja okolja in trajnostnega razvoja (BOG 2004).

Glavne teme izmenjav na področju izobraževanja obsegajo:

- Neformalni ASEM seminar o človekovih pravicah
- Forum za enakost med spoloma
- Azijsko-evropski okoljevarstveni forum
- ASEF pogovore na vrhu
- Azijsko-evropske sklope predavanj
- Azijsko-evropske sklope delavnic
- Azijsko-evropske okrogle mize
- Regionalne integracije

IZMENJAVE LJUDI (t. i. People to People Exchange)

Sodelovanje v tem sektorju je daleč najbolj intenzivno. Cilj programov sodelovanja na področjih zgoraj omenjenega sektorja je poskus gradnje mrež stikov mladih ljudi, povečini študentov s svežimi idejami. Prav nove, sveže ideje bodo ključne za sodelovanje med Azijo in Evropo v prihodnosti (BOG 2004).

Poleg tega izmenjave študentov, znanstvenikov in učiteljev predstavljajo temelj sodelovanja vse od začetkov delovanja ASEF, prav s tem namenom je bil leta 1997 s strani malezijske univerze ustanovljen Azijsko-evropski inštitut. Z omenjenim inštitutom je ASEF omogočil možnosti za tesnejšo medkulturno izmenjavo. Dejavnosti v okviru človeških izmenjav obsegajo krepitev meduniverzitetnih mrež in sodelovanja v visokem šolstvu, spodbujanje medkulturnega učenja in razumevanja ter krepitev delovanja mrež med študenti in študentskimi organizacijami. Posebna pozornost je namenjena programu za ustvarjanje in krepitev povezav med skupinami in posamezniki Azije in Evrope. Cilj omenjenega programa je doseganje sinergij med akterji s pomočjo izmenjave pogledov in izkušenj (BOG 2004).

Programi, ki se izvajajo v okviru medčloveških izmenjav:

- ASEM izobraževalno središče
- ASEF univerzitetni program
- Azijsko-evropske učilnice
- ASEM dialog mladih
- ASEF mladinska zveza
- Azijsko-evropsko srečanje mladih parlamentarcev
- Azijsko-evropski forum mladih podjetnikov
- Azijsko-evropski simpozij mladih voditeljev

KULTURNE IZMENJAVE

Tovrstne izmenjave zajemajo področje kulturnega dialoga in izmenjav mladih umetnikov (fotografi, plesalci, glasbeniki, likovni umetniki itn.). Poleg tega v ta sklop sodi tudi sodelovanje in izmenjava med muzeji obeh celin. Kulturne izmenjave oziroma izmenjave med kulturami bodo omogočile izgradnjo edinstvenega azijsko-evropskega prostora, kjer se lahko mladi umetniki in kulturni delavci srečujejo, izmenjujejo ideje ter izkušnje (Internet V).

Pomembno mesto v sklopu kulturnih izmenjav zavzema kulturni dialog. S spodbujanjem diskusij o kulturni politiki in upravljanju kot načinu krepitve sodelovanja med kulturnimi organizacijami Azije in Evrope se krepí sodelovanje med akterji mrež obeh celin (Internet V).

Prav v sklopu kulturnih izmenjav se kaže najintenzivnejše mrežno delovanje. Mreže med kulturnimi institucijami Azije in Evrope so na tem področju že vzpostavljene, v tem smislu je potrebno azijske in evropske mreže kulturnih institucij zgolj povezati. Povezava pa tu ne pomeni predstaviti jih drug drugemu, ampak poskrbeti za vsebine, znotraj katerih se bodo prepoznale kulturne institucije oziroma zavodi z obeh celin (Internet V).

Glavne dejavnosti kulturne izmenjave predstavljajo:

- Izmenjave mladih umetnikov:
 - a.) azijsko-evropski forum mladih fotografov
 - b.) azijsko-evropski plesni forum
 - c.) azijsko-evropski forum umetnikov
 - d.) azijsko-evropski glasbeni forum
- Azijsko-evropska mreža muzejev
- Kinematografija (SEA Images)
- Avtonomni kulturni centri

Četrto področje ASEF predstavlja komunikacija z javnostjo. Sektor za odnose z javnostmi skrbi predvsem za večjo vidnost aktivnosti, ki potekajo znotraj ASEF. S tem v zvezi zagotavlja čim večjo vidnost in odmevnost projektov, ki so organizirani s strani ASEF.

5.2.1 Namen ustanovitve in področja delovanja

V tem poglavju se bom osredotočil predvsem na analizo principov delovanja ASEF, ki so bili sprejeti v Bangkoku leta 1996 in zatem revidirani v Helsinkih leta 2006. Obe besedili se nahajata v prilogi.

Namen Fundacije je promocija sodelovanja in razumevanja med državami in civilnimi družbami Azije in Evrope z intelektualnimi, kulturnimi in človeškimi izmenjavami. Način delovanja in odločanja opredeljujejo načela delovanja, ki so bila med državami članicami dogovorjena v Dublinu⁶ (glej priloga B).

ASEF pri svojem delovanju ne posega v obstoječe oblike bilateralnega oziroma multilateralnega sodelovanja, temveč poskuša nadgraditi in povezati aktivnosti, ki jih izvajajo že vzpostavljene mreže kulturnih institucij Azije in Evrope. Pri organizaciji projektov sodelovanja ASEF sledi implementaciji projektov, ki so povezani z aktivnostmi

⁶ Načela iz Dublina, sprejeta v Bangkoku leta 1996

delovanja ASEM; v ta namen ASEF deluje kot katalizator in izvajalec dogovorjenih aktivnosti oziroma kot sofinancer pri izvajanju projektov medkulturnega sodelovanja (glej priloga A).

Participacija v aktivnostih ASEF je odprta za vse države članice in institucije (izobraževalne, kulturne), ki delujejo v eni ali več državah članicah. V letu 2006 je prišlo do določenih sprememb pri participaciji, o katerih pa bom govoril v naslednjem poglavju, ko bo govora o reformi delovanja ASEF.

Za finančno pomoč pri izvajanju projektov je ASEF ustanovil dva sklada: prvi t. i. operativni sklad (Operating Fund) in drugi t. i. jamstveni sklad (Endowment Fund). Finančni dohodki ASEF so v prvi vrsti odvisni od darežljivosti držav članic, ki so se zavezale prispevati zadostna, prostovoljna sredstva za delovanje ASEF. Ni pa to edini način financiranja, saj načela delovanja ASEF predvidevajo tudi finančne prihodke javnih in privatnih ustanov iz držav članic ter posameznikov (glej priloga B).

Dosedanji potek dogodkov pa jasno kaže na popolno finančno odvisnost ASEF od prostovoljnih prispevkov držav članic. Ob določenem letnem proračunu se nakazana sredstva zlivajo v operativni sklad, v kolikor je finančnih sredstev več, kakor jih predvideva proračun za tekoče proračunsko leto, se presežki prelivajo v jamstveni sklad. V primeru, ko sredstva iz operativnega sklada ne zadostujejo za izvedbo vseh dogovorjenih aktivnosti v tekočem proračunskem letu, se manjkajoča sredstva lahko prenese iz jamstvenega v operativni sklad, s tem se zagotavlja nemoteno delovanje in financiranje odobrenih aktivnosti.

Pravni okvir delovanja je zagotovila Vlada Republike Singapur, ki je ASEF podelila status mednarodne organizacije, s tem dejanjem je ASEF postal pravni subjekt. ASEF je vpisan in deluje v okvirih zakonskih določil Republike Singapur. Konstitutivni element ASEF pa predstavljajo načela, ki so bila sprejeta v Bangkoku leta 1996.

5.2.2 Organizacijska struktura in procesi odločanja

Operativno vodstvo v ASEF predstavljata izvršni direktor in njegov namestnik, oba morata biti državljana ene izmed držav članic ASEM procesa. Ravna se po načelu, da, v kolikor izvršni direktor prihaja iz ene izmed evropskih držav, bo mesto njegovega naslednika pripadlo azijskim državam in obratno. Tako izvršni direktor kot njegov namestnik sta imenovana s strani najvišjega organa v ASEF - Odbora guvernerjev, za dobo treh do štirih let (glej Priloga A). Izvršni direktor je dolžan predstavljati poročila odboru v potrditev. Za obdobje 2004 do 2008 je bil za izvršnega direktorja imenovan Korejec Wonil Cho (Internet I).

Odločitve v ASEF sprejema Odbor guvernerjev BOG (Board of Governors), ki ga sestavlja 43 pomembnih vladnih, poslovnih in akademskih strokovnjakov Azije in Evrope. Guvernerje v ASEF običajno imenuje minister za zunanje zadeve oziroma vlada posamezne države članice, pri imenovanju ni pomembno preteklo delovanje kandidata za guvernerja, ampak predvsem njegove povezave, dobro poznavanje Azije oziroma Evrope ter dobri stiki v procesih odločanja. Na tem mestu velja izpostaviti predvsem pomen stikov v procesih odločanja; ravno to namreč predstavlja bistven element pri procesu mrežnega delovanja, ki se mu bomo posvetili v naslednjem poglavju (Priloga A).

Vlada Republike Slovenije je v letu 2006 za člana Odbora guvernerjev za dobo treh let z možnostjo podaljšanja imenovala veleposlanico Heleno Drnovšek Zorko. Poglejmo si natančneje sestavo Odbora guvernerjev in njihova pooblastila. Guvernerje v ASEF lahko razvrstimo v naslednje skupine:

- dejavni veleposlaniki in diplomati,
- upokojeni veleposlaniki,
- akademiki

(MZZ 2006).

Vse odločitve sprejema in potrjuje Odbor guvernerjev, ki je hkrati odgovoren tudi za določanje strategije, načel in prioritet v delovanje ASEF. Odbor guvernerjev izmed svojih članov prav tako izvoli predsedujočega guvernerja v odboru in njegovega namestnika za obdobje enega leta, pri volitvah se zopet upošteva pravilo, v kolikor predsedujoči prihaja iz azijske države članica, mesto njegovega namestnika pripada eni od evropskih držav članic in obratno. Odbor guvernerjev se sestaja enkrat letno. Na srečanjih guvernerjev se sprejema tudi odločitev o sprejemu predlaganega proračuna s strani izvršnega direktorja (glej Priloga A).

Vsak guverner ima pri odločanju en glas; da je predlog izglasovan, je potrebna večina glasov vseh guvernerjev. V primeru neodločenega izida glasovanja o potrditvi predloga odloča predsedujoči odboru, ki ima v tem primeru dva glasova. V praksi se guvernerji nagibajo k sprejemanju odločitev s konsenzom. Trenutno Odboru guvernerjev predseduje Finka Karina Suonio (PAFS 2006).

5.2.3 Sodelovanje v ASEF projektih

Pogoji za udeležbo v ASEF projektih so:

- udeležba izključno organizacij iz držav članic ASEF;
- udeležba vsaj ene organizacije iz držav EU in vsaj ene organizacije iz azijskih držav (tu se kaže gradnja novih mrežnih povezav med akterji iz Evrope in Azije);
- orientacija v prihodnost, z vidnimi in merljivimi učinki;
- osredotočenost na teme z medregionalnim in multilateralnim pomenom

(glej Priloga B).

Projekt mora vsebovati podatke o vsebini ali programu, lokacijo, naslov projekta, ciljno skupino oz. kdo so udeleženci oz. predavatelji, proračun, posledice projekta (npr. poročilo, zbornik razprav). Prošnji za sofinanciranje je potrebno dodati osnutek programa, osnutek proračuna in seznam udeležencev. Za uspešno pridobitev finančne podpore s strani ASEF je potrebno oddati čim bolj podroben načrt razvoja in izpeljave

projekta. Pri tem je potrebno upoštevati nekatere smernice ASEF. Projekti morajo sovpadati z aktivnostmi, ki jih izvaja ASEF (BOG 2004).

Drug pomemben pogoj je dolgoročna strategija projekta na področju medkulturne izmenjave in zmožnost ustvarjanja novih, stalnih stikov oziroma mrež.

Tu je potrebno opozoriti na dejstvo, da v kolikor posamezna institucija zaprosi za sofinanciranje projekta, katerega cilji bodo sodelovanje med eno ali več državami, je tak projekt označen za bilateralnega in ga ASEF finančno ne bo podprla (glej Priloga B).

V primeru, da se kulturna institucija odloči potegovati za sredstva ASEF, je projekt obvezna prijaviti najkasneje osem mesecev pred predvidenim začetkom izvajanja ter dva meseca pred naslednjim zasedanjem Odbora guvernerjev. Izvršni direktor Odboru guvernerjev dvakrat letno predloži prispele prijave v pregled in presojo. Odbor na naslednjem zasedanju sprejme končno odločitev, katere in koliko projektov bo ASEF sofinanciral v naslednjem proračunskem letu.

V kolikor pride do potrditve projekta s strani Odbora guvernerjev, vsi partnerji, ki sodelujejo v projektu, podpišejo Projektni dogovor in potrdijo Projektne smernice, ki se dostopne na sedežu ASEF. Navadno Odbor guvernerjev odobri šest projektov, izvajajo in sofinancirajo pa se v naslednjem proračunskem letu (BOG 2006).

ASEF finančno pokrije do petdeset odstotkov vseh stroškov projekta glede na osnutek proračuna, ki se ga predstavi v Projektnem dogovoru. Glavni organizator dogodka lahko preostanek stroškov pokrije z drugimi partnerji oziroma sponzorji. Tudi to se zapiše v Projektni dogovor. Proračun projekta naj bi pokril stroške organizacije, kar vključuje: nastanitev in prehrano povabljenih, potne stroške, najem prostora za dogodek in administrativne stroške (glej Priloga B).

Pri tem je potrebno poudariti, da institucije držav, ki niso članice ASEM procesa, ne morejo sodelovati v ASEF projektih. Sodelovanje institucij iz držav nečlanic je mogoče

le v primeru, ko predstavljajo pomembnega partnerja pri izpeljavi projekta; takrat je institucij dodeljen status opazovalca pri projektu (glej Priloga A).

5.3 REFORMA ASEF

Potreba po spremembi v delovanju ASEF se je pokazala že v prvih letih delovanja. Čeprav so se države članice ob ustanovitvi ASEF zavezale, da bodo za njeno delovanje zagotovile ustrezna finančna sredstva, se je kaj kmalu pokazalo, da bo omenjena zaveza ostala zgolj pri besedah. ASEF se je spričo takšnega razvoja stanja kmalu znašel na robu obstoja. Ob takem razvoju dogodkov je ASEF zagotavljala izvajanje zgolj nekaterih aktivnosti. Te aktivnosti so obsegale zgolj izpolnjevanje tistih zavez ASEF, ki so neposredno podrejene tretjemu stebru ASEM. Vse ostale aktivnosti so bile okleščene oziroma se jih ni izvajalo. Slednje je bilo zelo očitno na področjih, kjer ASEF skupaj z ostalimi akterji izvaja lastne aktivnosti (ASEF 2006).

Neredna oziroma nenakazana finančna sredstva so poleg vsebinskih aktivnosti prizadela tudi sedež organizacije oziroma njegove človeške in informacijske vire. Odgovorni v ASEF so se odločili, da je treba delovanje in financiranje s strani držav članic urediti drugače. Oziroma poiskati je bilo treba način, kako države članice obvezati k finančnim prispevkom. Spričo vsega povedanega je izvršni direktor skupaj s sodelavci predstavil t. i. novo finančno formulo, ki naj bi v prihodnosti zagotovila finančno vzdržnost ASEF in s tem njen obstoj (glej Priloga C).

Poglejmo si natančneje, kateri razlogi so pripeljali do reforme ASEF. Leta 2004 je ASEF od predvidenih petih milijonov evrov za svoje delovanje s strani članic prejela manj kot tri milijone evrov (PAFS 2006).

Spričo nezadostnih sredstev za delovanje je izvršni direktor začel izvajati ukrepe nižanja izdatkov. V prvi vrsti so ukrepi za izboljšanje, nezavidljivega finančnega stanja zajemali prekinitve izvajanja in sofinanciranja večine projektov. Netransparentno delovanje in pomanjkanje sredstev sta omajala ugled organizacije pri državah članicah. Kljub temu so

se nekatere države članice⁷ odločile organizaciji nakazati dodatna sredstva, s tem so dejansko zagotovile nadaljnji obstoj ASEF.

Kljub temu da je bilo v letu 2005 zagotovljeno preživetje ASEF, so se vodilni zavedali, da je za dolgoročno finančno vzdržnost potrebno spremeniti način financiranja s strani držav članic. Omenjena dejstva so pripeljala do t. i. nove finančne formule, ki naj bi zagotovila dolgoročni razvoj ASEF in njenih aktivnosti na področju krepitve medkulturnega dialoga (PAFS 2006).

5.3.1 Nova finančna formula

Sprejeli so jo voditelji držav članic na šestem zasedanju ASEM v Helsinkih septembra 2006. Zatem jo je novembra v Tokiu potrdil tudi Odbor guvernerjev (BOG 2006).

Nova finančna formula vsebuje spremenjen način financiranja ASEF s strani držav članic. Ukrepi, ki so zajeti v novi finančni formuli, so namenjeni ureditvi nerednega nakazovanja sredstev s strani držav članic in s tem vzpostavitvi temeljev za dolgoročno finančno vzdržnost⁸ ASEF. Formula vsebuje načrt dvotirnega delovanja na področju porabe proračunskih sredstev; prvi del naj bi skrbel za učinkovito administrativno delovanje ASEF, medtem ko bi bila finančna sredstva v drugem delu namenjena izključno sofinanciranju projektov in razvoju nadaljnjih oblik sodelovanja (glej Priloga C).

Formula razvršča države na tri nivoje: A, B in C nivo. Pri tem lahko države članice izbirajo, katero višino prispevkov bodo izbrale; poleg tega formula vsebuje popust za tri najmanj razvite⁹ članice ASEF, ki se porazdeli med ostale članice (glej Priloga C).

⁷ Danska, Finska, Francija, Indonezija, Nemčija, Nizozemska, Singapur in Evropska komisija.

⁸ Dolgoročno finančno vzdržnost opredeljuje finančna formula, sprejeta v Helsinkih 2006 (Priloga III).

⁹ Najrevnejše članice ASEF: Burma, Laos, Vietnam (glej Priloga B).

V praksi zadeva deluje tako, da država, ki izbere nivo A, v proračun ASEF nameni 56.070 evrov. Država, ki izbere nivo B, 37.380 evrov. Finančni prispevek države, ki se odloči za finančni prispevek na nivoju C, pa znaša 18.690 evrov (glej Priloga C).

Nadalje pa se nakazana sredstva delijo v dva sklada, in sicer:

- sklad I, ki je namenjen zagotavljanju nemotenega delovanja organizacije (administrativni stroški, informacijska tehnologija itn.),
- sklad II, ki je namenjen sofinanciranju projektov

(glej Priloga C).

Sprejeto besedilo nove finančne formule do neke mere zastruje sodelovanje v ASEF. Besedilo namreč omogoča, da se državi članici, ki v delovanje fundacije ni nakazala finančnih sredstev, prepove sodelovanje pri projektih. To pa pomeni, da kulturna ustanova iz države, ki ni prispevala finančnih sredstev, ne more biti nosilka pri izvajanju projekta (glej Priloga C). Kulturnim ustanovam, ki prihajajo iz držav, ki niso članice ASEF, v tem primeru ostane možnost sodelovanja v obliki partnerstva pri projektu, katerega nosilka je neka druga država članica.

5.4 ANALIZA DELOVANJA ASEF MREŽE IN SODELOVANJA SLOVENIJE V ASEF

V naslednjem poglavju bom na podlagi primarnih virov in pogovora s slovensko guvernerko v ASEF podal zaključke o delovanju mreže ASEF danes in poskušal nakazati določene smernice za delovanje organizacije v prihodnosti.

ASEF mreža deluje na podlagi neformalnih mrež, ki so ustanovljene na nacionalni ravni. Njihov predstavnik pa je guverner za posamezno državo. ASEF deluje kot vodilna organizacija na področju promocije medkulturnega dialoga med Azijo in EU.

ASEF deluje kot medvladna organizacija in ima precej močan upravljavski in administrativni center. Mreže so v tej obliki delovanja postavljene na stranski tir, kljub temu je organizacija sestavljena tudi iz predstavnikov vseh triinštiridesetih nacionalnih mrež. Nacionalne mreže vključujejo posameznike in skupine z več področij (izobraževalne, kulturne institucije, zavodi, društva itn.). Mreže v ASEF predstavljajo glavni vir idej, kar je posebej razvidno pri izvajanju projektov v ASEF (glej Priloga B).

Mreže v ASEF organizaciji delujejo na neformalni ravni, kar pomeni, da nimajo formalno določenega skupnega predstavnika oziroma nacionalnega koordinatorja mreže. V tem primeru delo nacionalnega koordinatorja in glasnika ASEF mreže pripada guvernerju. Guvernerji morajo pri svojem delovanju promovirati ASEF tako znotraj nacionalne mreže kot tudi pri stikih z zunanjimi subjekti (glej priloga A). Poleg tega mora vsaka država članica ASEF zagotoviti oblikovanje neformalne mreže. Oblikovanje mrež v primeru neformalnih mrežah nima nikakršne formalne podlage, vendar je njeno oblikovanje vseeno pomembno z vidika, da se identificira zainteresirane subjekte za sodelovanje. Na ta način je zainteresirane subjekte mogoče obveščati o aktivnostih in možnostih sodelovanja znotraj organizacije. Nacionalne mreže ASEF se morajo širiti in vključevati subjekte z različnih področij kulture in izobraževanja, saj bo le s tem omogočeno optimalno delovanje organizacije.

Pri sodelovanju v ASEF projektih mreže odigrajo ključno vlogo, saj je za izvedbo predlaganega projekta nujna udeležba partnerja pri izvedbi. Partner mora nujno prihajati iz ene od nacionalnih mrež ASEF organizacije. V primeru, da bi posameznik oziroma skupina iz Slovenije, hotela izvesti projekt, ki bi bil sofinanciran s strani ASEF, bi za izvedbo projekta potrebovala partnerja iz ene od azijskih članic ASEF (Priloga A).

Pri pregledu aktivnosti Republike Slovenije v ASEF se bom osredotočil na analizo delavnih gradiv Ministrstva za zunanje zadeve in pogovora s slovensko guvernerko v ASEF.

Z razširitvijo ASEM procesa oktobra 2004 je Slovenija prvič vstopila v dialog z azijsko regijo kot celoto. Dejansko pa je članica ASEM procesa postala že z vstopom v EU maja 2004. Sloveniji se s tem ponuja možnost sodelovanja pri pogovorih o aktualnih vprašanjih s političnega, ekonomskega in kulturnega področja. ASEM/ASEF proces nadalje omogoča tudi poglobitev in razširitev delovanja na bilateralni ravni tako v okviru EU, kot tudi s posameznimi azijskimi članicami (Internet I).

Na tej točki ASEM/ASEF proces Sloveniji ponuja možnosti navezave novih in bolj poglobljenih stikov z azijskimi partnericami, v okviru dejavnosti, ki se izvajajo znotraj treh stebrov.

Vlada Republike Slovenije je finančna sredstva za delovanje ASEF prvič zagotovila v letu 2006, ko je Slovenija za delovanje ASEF prispevala 10.000,00 evrov. Sprejet pa je tudi sklep¹⁰ Vlade Republike Slovenije, da se finančna sredstva nakažejo za leto 2007. Višina sredstev, ki jih je Slovenija namenila za delovanje ASEF za leto 2007, znaša 18.690,00 evrov. Prispevek v enakih deležih zagotovijo:

- Ministrstvo za kulturo;
- Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo;
- Ministrstvo za šolstvo in šport;

¹⁰ Sklep Vlade Republike Slovenije št. 51102 - 3/2007/3, z dne 15. 02. 2007. Vir: [http://193.2.236.95/dato3.nsf/OC/0702180905149/\\$file/109v1_29.rtf](http://193.2.236.95/dato3.nsf/OC/0702180905149/$file/109v1_29.rtf).

- Ministrstvo za zunanje zadeve.

Višina sredstev, ki jih prispeva vsako izmed naštetih ministrstev, znaša 4.672,50 evrov. Za izvedbo sklepa Vlade pa je zadolženo Ministrstvo za zunanje zadeve.

Za primerjavo si pogledjmo še prispevke nekaterih evropskih držav članic ASEF:

- Finska: 120.000,00 evrov;
- Irska: 100.000,00 evrov;
- Madžarska: 18.125,00 evrov;
- Poljska: 50.000,00 evrov;

(Gradivo za sklep Vlade RS 2007).

Poleg tega, da Slovenija namenja finančna sredstva za delovanje ASEF in da je v Odbor guvernerjev imenovala svojega predstavnika, je bila na nacionalni ravni ustanovljena tudi neformalna mreža kulturnih in izobraževalnih institucij. V nacionalno ASEF mrežo je vključenih preko 50 kulturnih institucij in posameznikov. Naj naštejemo zgolj nekatere najpomembnejše partnerje: Filozofska fakulteta, Moderna galerija, RTV Slovenija, Društvo Škuc itn.

5.4.1 Ne/delovanje mreže

ASEF se pri svojem delovanju srečuje z velikimi težavami. Težave s finančno vzdržnostjo sem predstavil v prejšnjem poglavju, na tem mestu pa bi se dotaknil druge velike težave, s katero se sooča ASEF. Ta temelji na mrežnem delovanju. ASEF je medvladna organizacija azijskih in evropskih držav. Ob ustanovitvi si je organizacija med drugim zadala cilj neformalnega mrežnega delovanja in izogibanja že vzpostavljenim stikom med celinama (Priloga A).

V kolikor hočemo razumeti to razsežnost, je potrebno vedeti, da bi se morale mreže ustanavljati na pobudo civilne družbe in ne politike. Mreže, ustanovljene s strani civilne družbe, so zgrajene od spodaj navzgor, medtem ko politične odločitve o izgradnji mrež na področju medkulturnega ali katerega drugega področja prihajajo od zgoraj. Interesi pri

akterjih civilne družbe, ki se odločijo ustanoviti mrežo, so identificirani že pred njeno dejansko ustanovitvijo. Pri politično ustanovljenih mrežah, vsaj v začetni fazi, manjka prav skupen interes med akterji. Sodelovanje v mrežah se namreč začne takrat, ko akterji prepoznajo skupni interes za delovanje (Gibson 1995: 247).

Iz zgornjega zapisa je razvidno, da je pri gradnji mrež odnosov precej bolj uspešen način, ko se mreža zgradi iz posameznih interesov. Sprva mreža obsega zgolj nekatere, čez čas pa množice akterjev civilne družbe, zasebne in javne sfere.

Pri politično ustanovljenih organizacijah in mrežah pa je za učinkovito delovanje potrebno veliko več časa in energije odgovornih. Poleg tega smo pri politično ustanovljenih mrežah priča mnogim pravilom delovanja, ki se jim morajo institucije in posamezniki prilagoditi, v kolikor hočejo sodelovati znotraj tako nastalih mrež (glej Priloga B). Dejstvo je, da omejevanje možnosti sodelovanja, s pravili in postavljanjem pogojev ne prispeva k izboljšanju delovanja mreže in njenemu širjenju.

V primeru, da se s politično odločitvijo ustanovi mreže in podlago za sodelovanje na področju medkulturnega sodelovanja ali na drugih področjih, se je potrebno zavedati, da bo trajalo dlje časa, da akterji, ki naj bi sodelovali v mreži, v njej prepoznajo svoje interese.

Poleg tega je na tem področju še ena determinanta, in sicer množica mrež. V devetdesetih letih in še danes smo priča pravi poplavi organizacij, fundacij ter skladov, ki promovirajo medkulturno sodelovanje in poskušajo delovati v tem okviru. Poznamo regionalne organizacije, npr. ALF (Anna Lindh Foundation), ki delujejo znotraj EU. Mnogo kulturnih, izobraževalnih ustanov in posameznikov je tako že vpetih v delovanje katere izmed mrež in potreben bo čas, da akterji najdejo svoj interes in prostor znotraj ASEF organizacije.

Poleg tega je pri organizacijah, kot je ASEF, potrebno računati tudi na interese posameznih držav, ki sodelujejo znotraj organizacije. Pojavi se namreč vprašanje, do kod

seže moč posameznih članic pri odločanju znotraj organizacije, ampak to je že tema, ki jo bomo tokrat ponudili zgolj v razmislek.

Pri vprašanju, ali bi mreža ASEF in ostale mreže delovale bolje, če bi se stopnja institucionaliziranosti povečala, lahko odgovorim negativno. Na podlagi gradiv in pogovora z guvernerko je razvidno, da za uspešno delovanje mreže ni pomembna stopnja institucionalizacije, temveč ustvarjanje in ponujanje interesov, ki bodo zanimivi in privlačni za akterje, katerim je v interesu delovati na področju medkulturnega dialoga.

6. SKLEP

V sedanjosti smo priča velikemu povečanju aktivnosti na področju medkulturnih izmenjav. V tem okviru so se organizacije, ki skrbijo za promocijo medkulturnega dialoga, izkazale za zelo uspešne, saj so v svoje delovanje vključile tudi države, v katerih vladajo nestabilni ekonomski in politični sistemi (Cvjetičanin 1996: 328). Tudi znotraj ASEF najdemo nekaj teh držav (na primer Burma in Tajska).

V nalogi sem poskušal najti odgovore na več vprašanj o delovanju ASEF. Naletel sem na nekatere težave, s katerimi se organizacija sooča. Finančne težave so se začele kmalu oz. takoj po ustanovitvi ASEF. Kljub temu je vodstvo organizacije septembra 2006 v potrditev predsednikom vlad držav članic na vrhu v Helsinkih predložilo t. i. novo finančno formulo, ki tudi v prihodnje predpostavlja financiranje delovanja s prispevki držav članic.

Prispevki, ki naj bi ostali prostovoljni (glej Priloga C), bodo tako še naprej odločilno vplivali na delovanje organizacije. Na rezultate implementacije formule bo potrebno počakati vsaj do konca leta 2007, ko bo že znano, koliko sredstev je bilo nakazanih s strani držav članic za delovanje organizacije. Že sedaj pa lahko predvidevamo, da se bo neredno financiranje nadaljevalo tudi v prihodnje in nova finančna formula ne bo dosegla svojega cilja, to je dolgoročne finančne stabilnosti, ki je nujno potrebna za nadaljnjo promocijo medkulturnega sodelovanja med Azijo in EU.

Čeprav ustanovni dokument ASEF predvideva financiranje tudi iz zasebnega sektorja, se vodilni v lanskem letu na ta del niso naslonili. To jasno kaže nova finančna formula, sprejeta v Helsinkih, ki nadaljuje odvisnost ASEF od prispevkov držav članic.

Po zbranih podatkih je ASEF potrebno dati več časa. ASEF namreč prav v letošnjem letu praznuje deseto obletnico delovanja. Rezultati in cilji, ki se jih dosega z delovanjem v medkulturnem okviru sodelovanja, namreč lahko merimo šele, ko preteče nekaj časa. Koliko časa bo moralo preteči, da se delovanje v ASEF stabilizira, je odvisno od več

dejavnikov; mnogi od teh dejavnikov danes verjetno sploh še niso znani ali pa nimajo tolikšne veljave, kot jo bodo imeli v prihodnosti. Cilji ASEF, kot sem jih naštel, pomenijo usmeritev v prihodnost in jih ni moč doseči zgolj z organiziranjem, pa čeprav bi šlo za idealno obliko organizacije, ampak predvsem s tem, da se pojavijo interes in volja do sodelovanja med partnerji Azije in Evrope. Predvsem pri mrežnih oblikah delovanja, namreč prav interes predstavlja ključen dejavnik uspešnega delovanja organizacije. Mrežna oblika delovanja, po mojem mnenju, predstavlja pravo smer delovanja ASEF organizacije. Po drugi strani pa je iz analize razvidno, da potenciali mrežnega delovanja v ASEF še niso docela izkoriščeni.

Glede sodelovanja Slovenije v ASEF, menim, da je dejavno sodelovanje Slovenije v organizaciji nujen pogoj za večjo uveljavitev in prepoznavnost Slovenije tako v Evropski uniji kot v svetu. Omenjena trditev ima še večji pomen, v kolikor vzamemo v obzir dejstvo, da bo Slovenija v letu 2008 predsedovala Evropski uniji. Pri predsedovanju EU bo ena izmed prednostnih nalog Slovenije prav področje medkulturnega dialoga. Poleg tega je Evropska komisija leto 2008 razglasila za leto medkulturnega dialoga.

Za uspešno sodelovanje Slovenije v ASEF in ostalih organizacijah, ki skrbijo za promocijo medkulturnega dialoga, bi bilo potrebno uskladiti delovanja vseh resornih ministrstev. V ta namen bi posamezni resorji morali opraviti pogovore z akterji na svojih področjih in jih dejavneje vključiti oziroma jim pomagati pri vključevanju v procese medkulturnega sodelovanja.

Še enkrat bi rad poudaril, da je za uspešno delovanje potrebna angažiranost vseh vključenih strani, začenši z odgovornimi v ASEF, ministrstvi na nacionalnih ravneh in seveda akterji izobraževalnih in kulturnih ustanov, ki so vključeni v mreže.

7. VIRI

7.1 ČLANKI OZIROMA POGLAVJA IZ ZBORNIKOV

- Banus, Enrique (1996): Images, Cultural Identities and Dialogue Between Cultures. V Biserka Cvjetičanin (ur.): *Dynamics of Communication and Cultural Change The Role of Networks*, 143–147. Zagreb: Institute for International Relations.
- Bežovan, Gojko (1995): Neprofitne organizacije i kombinirani model socialne politike. *Revija za socialnu politiku* 2(3), 195–214.
- Cvjetičanin, Biserka (1996): Main Findings and Conclusion. V Biserka Cvjetičanin (ur.): *Dynamics of Communication and Cultural Change The Role of Networks*, 325–332. Zagreb: Institute for International Relations.
- Duncum, Paul (2001): Theoretical Foundations for an Art Education of Global Culture and Principles for Classroom Practice. *International Journal of Education and the Arts* 2(3), 11–23.
- Freyberg-Inan, Annette (2006): Rational paranoia and enlightened machismo: the strange psychological foundations of realism. *Journal of International Relations and Development* 9(3), 248–268.
- Gibson, Stuart Mather (1996): Networking and Funding the Cultural Sector in the Former Socialist Sector. V Biserka Cvjetičanin (ur.): *Dynamics of Communication and Cultural Change The Role of Networks*, 245–249. Zagreb: Institute for International Relations.
- Giovinazzo, Mercedes (1996): Intergovernmental Cultural Co-operation. V Biserka Cvjetičanin (ur.): *Dynamics of Communication and Cultural Change The Role of Networks*, 231–235. Zagreb: Institute for International Relations.
- Katunarič, Vjeran (1993): Interkulturalizem. *Teorija in Praksa* 30(1–2), 14–25.
- Petchsiri, Apirat (2004): How European Integration is Perceived in Asia. Mantaha, Zainal in Tanaka Toshiro (ur.): *Enlarging European Union and Asia*, 109 – 128. Tokio: Asia-Europe Foundation.

- Rus, Andrej (2003): Interpersonal dynamics in network organizations. *Družboslovne razprave* 19(42), 21–46.
- Suwansathit, Savitri (2004): Humanistic, social and economic arguments. Report of the Asia-Europe Seminar (ur.): *Cultural Diversity and Cultural Exchange in the Framework of Globalization*, 43–54. Bruselj: Philippe Suinen.
- Thanh, Ngoc (2004): Cultural diversity in the framework of globalisation in Vietnam-legal aspects. Report of the Asia-Europe Seminar (ur.): *Cultural Diversity and Cultural Exchange in the Framework of Globalization*, 33–42. Bruselj: Philippe Suinen.
- Trstenjak, dr. Verica (2000): Razvoj ustanov in primerjalno pravna ureditev. V Edvard Kobal (ur.): *Ustanove in kultura lastnine*. Ljubljana: Slovenska znanstvena fundacija.
- Young – Jin, Choi (2003): Vzhodna in zahodna civilizacija: Primerjalni vidik. *Teorija in praksa* 40(3), 561–572.

7.2 SAMOSTOJNE PUBLIKACIJE

- Baletić, Zvonimir (1995): *Ekonomski leksikon*. Zagreb: Masmedia.
- Anheier, Helmut K. in Salamon, Lester M. (1997): *Defining the Nonprofit Sector*. Manchester in New York: Manchester University Press.
- Baker, E. Wayne (1994): *Networking Smart How to Build Relationships for personal and Organizational Success*. New York: McGraw – Hill book company.
- Benčina, Dragoljuba in Simoniti, Iztok (1994): *Mednarodne organizacije priročnik in vodnik*. Ljubljana: Državna založba Slovenije.
- Bennett, A. Leroy (1995): *International Organizations Principles and Issues*. New Yersey: Prentice Hall.
- Brislin, W. Richard (1986): *Intercultural Interactions A Practical Guide*. Beverly Hills: Sage Publications.
- Burkhart, J. Patrick (1993): *Successful Strategic Planing*. London in New Delhi: Sage Publications.

- Connors, Tracy Daniel (1988): *The Nonprofit Organization Handbook*. New York: McGraw – Hall Book Company.
- Dobkin Hall, Peter (1992): *Inventing the Nonprofit Sector*. Baltimore in London: The John Hopkins University Press.
- Gidron, B. Kramer in Salamon, Lester (1992): *Government and the Third Sector in comparative perspective*. San Fransisco: Jassey Bass Publishers.
- Hastings, Colin (1993): *The new Organization*. London: McGraw – Hill book company.
- Kolarič, Zinka in Črnak-Meglič, Andreja in Vojnovič, Maja (2002): *Neprofitno – Volonterske organizacije*. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.
- Parekh, Bhikhu C. (2000): *Rethinking multiculturalism: cultural diversity and political theory*. Hampshire: Macmillian.
- Ule, Nastran M. (2000): *Sodobne identitete*. Ljubljana: Sophia.

7.3 INTERNETNI VIRI

- Asia-Europe Meeting (2006): European Background Study - ASEM in its Tenth Year. Dostopno na http://www.asem6.fi/news_and_documents/en_GB/1146144206909/ (24. februar 2007).
- European Commission (2006): The Asia–Europe Meeting (ASEM). Dostopno na: http://ec.europa.eu/comm/external_relations/asem/asem_process/com94.htm (12. december 2006).
- ASEF (2006): What We Do. Dostopno na <http://www.asef.org/index.php?option=comcontent&task=view&id=21&Itemid=45> (23. januar 2007).
- Slovenski politološki dnevi (2003): *Globalizacija in vloga manjših držav*. Dostopno na http://guests.fdv-unilj.si/spod/novosti/nov_mar03.htm (6. februar 2007).
- ASEF (n. d.): About Cultural Exchange. Dostopno na http://www.asef.org/index.php?option=com_content&task=view&id=519 (1. december 2006).

- Vlada Republike Slovenije (2007): Sklep Vlade Republike Slovenije. Dostopno na [http://193.2.236.95/dato3.nsf/OC/0702180905149/\\$file/109v1_29.rtf](http://193.2.236.95/dato3.nsf/OC/0702180905149/$file/109v1_29.rtf) (12. marec 2007).

7.4 GRADIVO, DOSTOPNO PRI AVTORJU

- *Board of Governors Report 2004*. Asia-Europe Foundation.
- *Board of Governors Report 2006*. Asia-Europe Foundation.
- *Proposal on ASEF Financial Sustainability 2006*. Asia-Europe Foundation.
- *Informacija o aktivnostih MZZ na področju medkulturnega dialoga*. Ministrstvo za zunanje zadeve 2007.
- *What were the causes of the financial crisis 2006*. Asia-Europe Foundation.

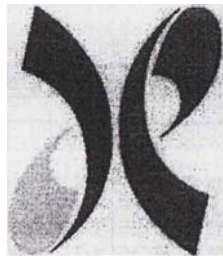
7.5 OSTALI VIRI

- Bernhard, Špela (2006): *Neprofitne organizacije primer Leo klubi*. Diplomsko delo. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.
- Celdran, David (2006): *The Paradox of Press Freedom in Asia and Europe*. Dostopno na <http://www.civdialogue.asef.org/LT14.htm> (24. februar 2007).
- European Commission (2006): *Intercultural Dialogue conference and exhibition*. Dostopno na http://ec.europa.eu/dgs/education_culture/dialogue/index_en.html (8. november 2006).
- Singapore Institute for International Affairs (2005): *Does Asia still matter to Europe*. Dostopno na http://www.siiainline.org/does_asia_still_matter_to_europe (12. december 2006).
- Intervju z veleposlanico Heleno Drnovšek Zorko, Ministrstvo za zunanje zadeve. Ljubljana, 6. marec 2007.

8. PRILOGE

- Priloga A: Pravni okvir delovanja ASEF organizacije.
- Priloga B: Principi delovanja ASEF organizacije (t. i. Principi iz Dublina).
- Priloga C: Predlog nove finančne ureditve delovanja ASEF organizacije.

Priloga A

**ASIA-EUROPE
FOUNDATION**

THE LEGAL FRAMEWORK

KEY TO SOURCES

Source	Symbol
Dublin Principles	DP
Chairman's Statement from an Asia-Europe Summit *The number next to the symbol indicates which Summit is being referred to.	ASEM
Minutes of Board Meeting *The number next to the symbol indicates which board Meeting is being referred to.	BOG

GENERAL PROVISIONS

1. Mandate from ASEM (ASEM 1, BOG 1, ASEM 6)

- The first ASEM resolved that "an Asia-Europe Foundation would be setup in Singapore with contributions from Asian and European countries, to promote exchanges between think-tanks, peoples, and cultural groups".
- The nature and scope of ASEM's mandate is defined in the Dublin Agreed Principles (OP) of the Asia-Europe Foundation, which resulted from the Senior Officials' Meeting that was held in Dublin in December 1996.
- At the ASEM Senior Officials' Meeting ("SOM") held in Hanoi on October 6 2004, SOM Leaders agreed to adopt certain recommendations for organisational and management strategy and long term financial sustainability of ASEM (the "Hanoi Recommendations"), which revised the Dublin Agreed Principles (The "Revised Dublin Principles").

2. Purpose, Areas of Interest and Functions (DP)

- The purpose of the Foundation is to promote better mutual understanding between Asia and Europe through greater intellectual, cultural and people-to-people exchanges, in line with the vision for Asia-Europe cooperation as laid down by the ASEM Leaders at their meeting in Bangkok from 1-2 March 1996, as well as their subsequent meetings.
- In pursuit of this purpose, the Foundation should seek to add value by:
 - (a) organizing projects closely linked with ASEM activities in collaboration with relevant Asia and European institutions of the ASEM countries;
 - (b) implementing any projects assigned by future meetings of ASEM Leaders or Ministers and the relevant member of the European Commission;
 - (c) acting as a clearing house, catalyst and facilitator;
 - (d) organizing a few flagship projects of its own;
 - (e) conducting public relations activities to profile ASEM, and publicize ASEM Meetings, seminars and other activities; and
 - (f) giving grants.
- The Foundation should avoid duplicating existing and future bilateral and multilateral exchanges between Asia and Europe in three core areas of its work, and should seek where possible to build on and promote further development in the activities of existing networks working in these areas.

3. Participation (DP, BOG 1, ASEM 6)

- Participation in the Foundation shall be open to ASEM partners having taken part in the first ASEM in Bangkok in March 1996, as well as to any new partner joining the ASEM process.
- Intellectual, cultural and other relevant institutions and nongovernmental organisations of the ASEM partners, working in the three core areas of the Foundation's mandate, are eligible to apply to the Foundation for assistance.

4. Funding (DP, BOG1, BOG18, ASEM6)

- The Foundation has established an operating fund and an endowment fund. The Foundation shall be entitled to solicit and accept contributions for either of these funds from member governments and their institutions, as well as from private corporations, foundations or individuals.
- Fair and balanced contributions of all partners, which are important for the long-term financial sustainability of the Foundation, should be made on a voluntary basis by the governments of the ASEM partners and the European Commission.
- The Board has decided that money designated by donor government for the operating fund should remain in that fund, and cannot, without the consent of that government, be transferred to the endowment fund.
- In circumstances where the annual budget exceeds the operating fund, resulting in a deficit in the operating fund, the Board has decided that, in such circumstances, any accumulated interest that has accrued from monies held in the endowment fund may be transferred to the operating fund.

4. Legal Capacity (DP, BOG 1)

- The Foundation is incorporated under Singapore's domestic law as:
- A company limited by guarantee and not having a share capital. For administrative convenience, the Singapore Government has granted the Foundation the status of an International Organization, which status confers certain rights.
- The Foundation has the legal capacity to contract, acquire and dispose of moveable and immoveable property, and be party to legal proceedings.

5. Constitutional Document (M&A, BOG 1)

- The Memorandum and Articles of Association ("M&A") were drafted with the Dublin Principles and the requirements of company law in mind.
- In order to ensure compliance with the company law of Singapore legal advice should be sought when amending any provisions of the M&A.
- The Memorandum governs the following areas: name, registered office, objects, application of income, liability of members, guarantee, and distribution of assets.
- The Articles govern the following areas: interpretation, members, general meetings, proceedings at general meetings, Board of Governors, powers and duties of Governors, proceedings of the Board of Governors, Executive Director, Secretary, seal, accounts audit, notices, dissolution, and indemnity.

6. Privileges (BOG 1)

- The Singapore Government has accorded limited privileges and immunities to ASEF and its seconded staff on an ex gratia and ad hoc basis.

7. Executive Office: Executive Director and Deputy Executive Director (OP, M&A)

- The staff of the Foundation shall be headed by the Executive Director. The Executive Director shall be a citizen of an ASEM country. He shall be appointed by the Board of Governors for a term of three to four years. The Executive Director is responsible to the Board for the administration of the Foundation and the implementation of its policies and programmes. The Foundation will be represented by the Executive Director.
- The Executive Director will be assisted by a Deputy Executive Director who will be a citizen of an ASEM country, appointed the Board for a term of three to four years.
- If the Executive Director is an Asian, the Deputy Executive Director will be an European, and vice versa.

8. Recruitment of Staff (OP, BOG 1)

- The Executive Office will recruit such professional, secretariat and other staff, as are from time to time considered essential for carrying out the policies and programmes of the Foundation. To ensure that the Foundation can properly carry out its main roles in terms of programme management, office maintenance, human resources, and corporate information technology support, the Executive Office may recruit experienced administration professionals or qualified existing staff may be retrained to ensure that, the Foundation is professionally and efficiently run in keeping with its purpose as a reputable

international institution. The Executive Office will also seek the secondment of such staff where appropriate.

9. Audit (OP, M&A)

- The accounts of the Foundation shall be maintained according to normal principles of good practice, and shall be audited by an external auditor appointed by the Board whose reports shall be submitted to the Board.

RULES OF THE BOARD OF GOVERNORS

1. Role of the Board (DP, M&A, BOG 1, BOG 16)

- The Board shall manage the business of the Foundation. It will determine ASEF's strategy, policies and principles and priorities. It is responsible for the finance and budget of the Foundation, including approving the projects and programmes submitted by the Management and validated by the Exco, the Foundation's annual report, and transmitting annual reports of its finance and activities to ASEM governments. The Board is also responsible for the appointment of the Chairman and the Vice-Chairman, the Executive Director and the Deputy Executive Director, as well as the appointment of any other Committee that it considers necessary.
- In the exercise of their responsibilities, members of the Board shall have regard to the interests of the ASEM as a whole.
- In the event of dissolution, the Board of Governors will decide on how any remaining property of ASEF is to be distributed, after the payment of its debts and duties.

2. Chairman and Vice-Chairman (DP, M&A, BOG 1, BOG 16)

- The Board elects its own Chairman and Vice Chairman for a term of one year. If the Chairman is European, the Vice Chairman shall be Asian, and vice versa.
- In practice, each Chairman is succeeded by the Vice-Chairman upon the expiry of his or her term.
- In the event that the Chairman resigns before expiry of the term, he or she will be succeeded by the Vice Chairman until the end of the following year.

3. Appointment of Governors (DP, M&A, BOG 1, BOG 16)

- Each ASEM partner will designate one Governor for a period of three years. The Board will meet at least once a year and more often, if necessary. Governors must be natural persons and they must also become Members.

- Governors are deemed to be directors for the purposes of the Companies Act (Cap. 50). Each Governor is also a Member of ASEF.

4. Board Meetings (DP, M&A, BOG 1, BOG 16, ASEM 5)

- Three Board Meetings are required to be held within a two-year period. Meetings will be held one each in Asia and Europe and in Singapore, at the offices of the Foundation.
- The Board has decided that only Governors, and in their absence, their duly authorized representatives, be allowed to attend Board Meetings and take decisions.

5. Rules of Procedure of the Board (OP, M&A, BOG 1)

- The Board will draw up its own rules of procedure.

6. Quorum (M&A, BOG 1)

- The quorum for Board Meetings and General Meetings may be fixed by the Board and unless so fixed shall be twenty-five. A meeting of the Board at which a quorum is present shall be competent to exercise all the authorities, powers, and discretion by or under the regulations of the Foundation for the time being vested in the Board.

7. Voting (OP, M&A)

- a. Each Member or Governor has one vote. Subject to the Articles, questions arising at any meeting of the Board shall be decided by a majority of votes and a determination by a majority of Governors shall for all purposes be deemed a determination of the Board. In the event of an equality of votes the Chairman of the meeting shall have a second or casting vote.
- b. In practice, the Board have been exercising their powers on the basis of consensus. Hence resolutions are only passed on the basis of unanimous votes.

***** End *****

Priloga B

DUBLIN PRINCIPLES

Dublin Agreed Principles of the Asia-Europe Foundation (Revised During BOG 16)

Purpose, Areas of Interest and Functions

1. The purpose of the Foundation is to promote better mutual understanding between Asia and Europe through greater intellectual, cultural and people-to-people exchanges, in line with the vision for Asia-Europe cooperation as laid down by the ASEM Leaders at their meeting in Bangkok from 1-2 March 1996 as well as at their subsequent meetings.
2. In pursuit of this purpose, the Foundation should seek to add value by:
 - (a) organizing projects closely linked with ASEM activities in collaboration with relevant Asia and European institutions of the ASEM countries;
 - (b) implementing any projects assigned by future meetings of ASEM Leaders or Ministers and the relevant member of the European Commission;
 - (c) acting as a clearing house, catalyst and facilitator;
 - (d) organizing a few flagship projects of its own;
 - (e) conducting public relations activities to profile ASEM, and publicize ASEM Meetings, seminars and other activities; and
 - (f) giving grants.
3. The Foundation should avoid duplicating existing and future bilateral and multilateral exchanges between Asia and Europe in the three areas of its work, as stated in paragraph 1 above, and should seek where possible to build on and promote further development in the activities of existing networks working in these areas.

Participation

4. Participation in the Foundation shall be open to ASEM partners having taken part in the first ASEM in Bangkok in March 1996, as well as to any new partners joining the ASEM process.
5. Intellectual, cultural and other relevant institutions and non-governmental organizations of the ASEM partners, working in the three core areas of the Foundation's mandate, will be eligible to apply to the Foundation for assistance.

Funding for the Foundation

6. The Foundation will establish an operating fund and an endowment fund.
7. The Foundation shall be entitled to solicit and accept contributions for either of these funds from member governments and their institutions, as well as from private corporations, foundations or individuals.

8. Fair and balance contributions of all partners, which are important for the long-term financial sustainability of the Foundation, should be made on a voluntary basis by the governments of ASEM partners and the European Commission.

9. Any money received in the operating fund in excess of the annual budget of the Foundation shall be transferred to the endowment fund, which shall also receive any contributions specifically earmarked for this purpose.

Legal Capacity

10. The Foundation shall be incorporated under Singapore's domestic law as a not-for-profit corporation with tax-exempt status. It will have the legal capacity to contract, acquire and dispose of movable and immovable property, and be party to legal proceedings.

Governance

11. The Foundation will be governed by a Board of Governors. Each participant will designate one Governor for a period of three years. The Board will meet at least once a year and more often, if necessary. The Board will, at its first meeting, formally adopt a statement of the Foundation's purposes, objectives and procedures. The Board will likewise draw up its own rules of procedure. It may appoint an Advisory Committee and any other committee as may, in its view, be necessary for the performance of the Foundation's functions.

12. The Board of Governors shall elect its own Chairman and Deputy Chairman for a period of one year. If the Chairman is a European, the Deputy Chairman shall be an Asian, and vice-versa. The first Chairman and Deputy Chairman shall be elected by the Board at its first meeting, on the basis of nominations made at the ASEM Foreign Ministers' Meeting on 15 February 1997.

13. The Board of Governors will be responsible for determining the Foundation's policies, programmes and priorities. The Board of Governors shall also be responsible for ensuring the efficient use of the Foundation's resources, for approval of the Foundation's annual report, its proposed budget and workplan for the coming year. In the exercise of their responsibilities, members of the Board will have regard to the interest of the ASEM as a whole.

14. The Executive Director shall have meetings with the ASEM SOM leaders for consultation when necessary in order to ensure that the ASEM annual work programme is coherent with the ASEM official work programme. The Foundation shall also submit financial reports and other documents directly to the ASEM partner governments.

Staffing

15. The staff of the Foundation shall be headed by an Executive Director. The Executive Director will be a citizen of an ASEM country. He shall be appointed by the Board of

Governors for a term of four years. The Executive Director will be responsible to the Board for the administration of the Foundation and the implementation of its policies and programmes. The Foundation will be represented by the Executive Director.

16. The Executive Director will be assisted by a Deputy Executive Director who will be a citizen of an ASEM country, appointed by the Board for a term of four years.

17. If the Executive Director is an Asian, the, Deputy Executive Director will be a European, and vice-versa.

18. The Executive Director will recruit such professional, secretariat and other staff essential for carrying out the policies and programmes of the Foundation. The Executive Director will also seek the secondment of such staff where appropriate, including a Chief Financial Officer to ensure cost effectiveness across programmes and projects, reporting and auditing in accordance with international standards.

19. The accounts of the Foundation shall be maintained according to normal principles of good practice, and shall be audited by an external auditor appointed by the Board whose reports shall be submitted to the Board.

19. December 1996, Bangkok Amended on 6. October 2004, Hanoi

Priloga C

Paper On ASEF Financial

Sustainability

(Approved by SOM 09/09/06 and Endorsed by the Leaders at the ASEM 6. Summit)

GENERAL OBSERVATIONS

The following proposal is made in respect of the responsibilities and roles of the SOM and the Board of Governors on the basis of the Dublin Principles and is premised on the following considerations which emerged during the deliberations of the Task Force.

1. The proposed formula aims to provide greater structure and predictability to ASEF's income streams so as to put ASEF on a firmer financial footing. Each and every member of ASEM is encouraged to contribute regularly to ASEF.
2. Contributions to ASEF will remain on a voluntary basis, as different ASEM members have different legislative constraints with regard to financial contributions to ASEF. The proposed formula serves only as a recommended rate of payment for ASEM countries, which will retain the ultimate decision on their level of voluntary financial commitment to ASEF.
3. It is proposed that members self-declare their financial commitment to ASEF according to three bands; taking cognisance of their political obligations. The bands do not represent any form of weighting, nor imply any ranking of influence among ASEM members. Countries determine their own placement in these bands. ASEM countries are thus encouraged to honour their political commitments by volunteering into the bands commensurate with their level of activity in and support for ASEF.
4. Members are also free to change their placement between bands if their priorities change.
5. It is proposed that this formula be used for a trial period of 3 years, subject to further review and fine-tuning if necessary.
6. Apart from financial contributions from ASEM members, ASEF is strongly encouraged to increasingly tap other non-governmental sources of funding (e.g. local business communities and private sector players), with a view to reducing ASEF's share of costs for each programme activity.
7. ASEF is also encouraged to continue and strengthen its current practice of budgetary discipline in order to maintain a balanced budget.

PROPOSED TWO-TIER STRUCTURE FOR CONTRIBUTIONS BY ASEM MEMBERS

1. TIER ONE comprises a recommended contribution dedicated solely to the Administrative Costs of ASEF. Funding to Tier One is on a voluntary basis, but partners are morally and politically obliged to make contributions according to their self-declaration. Once a year, the SOM will review the administrative costs incurred for the previous year and the provision made in the budget for the coming year, and endorse (otherwise) the premises on which the proposed budget is based. The agreed level of annual Administrative Costs will be allocated according to the formula (see box) illustrated below.

Explanatory Notes:

- i. This tier puts the resource requirements and job security of ASEF staff on a sure footing. It also gives ASEF the flexibility to adjust activity, resource and staff levels according to prevailing circumstances.
- ii. This self-declaration formula employs an honour system for each member to contribute to ASEF. It avoids prescriptive methodologies on which it would be difficult to achieve consensus.
- iii. ASEF has the discretion to decide on project partnerships with ASEM members. ASEF may decide to exercise such discretion to decline project partnerships with ASEM countries which do not meet their moral and political obligations by making fair and balanced contributions, which are important for the long term financial sustainability of ASEF. However, nationals of these countries will continue to be allowed to participate in all ASEF activities undertaken with other partner countries.

The Formula

The Recommended Annual Membership Fee for the 39 ASEF members will be derived from a three band ratio, with countries voluntarily declaring which band they wish to commit to. There is flexibility to move between bands if national priorities change over time.

The 3 bands of contribution rates, Levels A, Band C, carry ratios of 3: 2: 1 respectively. ASEM Governments will self-declare their own placement within these three bands. The allotment of each member's contribution can then be determined once all self-declarations are known.

An additional discount (suggested at 80 %) off the Level C contribution rate should be allowed for low-income economies (Cambodia, Laos and Myanmar). The amount arising from this discount can be redistributed among the other members, according to the same ratio (illustrative calculations are provided below).

2. TIER TWO comprises funding contributions to projects. This includes project funding, and Trust Funds. Contribution is voluntary. To aid effective ASEF budget planning and to enhance the predictability of funding inflows, ASEM members should

indicate the amount and timing of their contributions prior to 1 January, the start of the ASEF financial year.

a. The aggregate funding level for Tier Two will be proposed by ASEF. Several 'menus' can be presented to illustrate what numbers/types of projects can be secured at what levels of funding. The SOM will review the different levels of proposed project funding and acknowledge a realistically admissible level of funding. The Board of Governors will then adopt the budget and the work plan for the coming year. Each partner has the discretion to decide how much it contributes taking into account the agreed level of funding.

b. For opportune projects of significant value arising outside the scope of planned annual projects, ASEF can tap the revolving Reserve Fund (converted from the Endowment Fund as per the Task Force recommendation from its Paris meeting) to launch the activity, and work to raise the requisite funds to replenish the Reserve Fund thereafter.

c. ASEF should continue to proactively seek funds from sources other than the upfront contributions from members, in order to fund and grow project activities. As project activities increase, contributions should be sought from the ASEM members proposing such projects. Proponents of projects should bear commensurate funding responsibility for their projects, and not leave ASEF to bear such costs entirely.

d. ASEF should continue to raise funds on a project specific basis, including from non-governmental sources and directly from government agencies other than the ministries contributing to ASEF in Tier 1.

ILLUSTRATIVE EXAMPLE:

1. Assume voluntary self-banding results in the following distribution of the 39 ASEM members:

a. Level A: 11 members

b. Level B: 19 members

c. Level C: 9 members (including Cambodia, Laos and Myanmar)

2. Assume the annual Administrative Costs are agreed at € 1,450,000. This constitutes the funding in TIER ONE (Past ASEF expenditure on administrative costs average € 750,000 per year. This example is illustrated with the figure of € 1,450,000 which corresponds to ASEF projected Administrative Costs for the next FY-amount subject to change from year to year.).

Distribution via self-declared ratios

3. € 1,450,000 will be apportioned using these calculations:

A=11 x 3 shares; B=19 x 2 shares; C=9 x 1 share = sum total of 80 shares*
€ 1,450,000 + 80 shares = €18,125 per share

Level C members each pay € 18,125 + € 565 (1 share) = € 18,690

Level B members each pay € 36,250 + € 1,130 (2 shares) = € 37,380

Level A members each pay € 54,375 + € 1,695 (3 shares) = € 56,070

*Please note that 80 shares is derived from the illustrative self-categorisation example at para 1. If more countries commit to the higher bands (A & B), it will mean more than 80 shares (thus each share will be smaller). If more countries commit to the lowest band (C), there will be less than 80 shares (hence each share will be larger).

Discount for low Income members

4. Assume an additional discount of 80 % off the Level C rate is given to Cambodia, Laos and Myanmar. Cambodia, Laos and Myanmar each pay € 3,625 (20 % x € 18,125). The discount is redistributed to the remaining 36 countries on the same ratio. The calculations will be as follows: 80 % x € 18,125 = € 14,500 x 3 countries = € 43,500 to be redistributed.

A=11 x 3 shares; B=19 x 2 shares; C=6 x 1 share (less 3 countries) = sum total of 77 shares
€ 43,500 + 77 shares = € 565 per share

Level C members each pay € 18,125 + € 565 (1 share) = € 18,690

Level B members each pay € 36,250 + € 1,130 (2 shares) = € 37,380

Level A members each pay € 54,375 + € 1,695 (3 shares) = € 56,070